

★A★S★D★

OBSAH 6. ČÍSLA 16. ROČNÍKU - 1984

Dobrá zpráva
Čtete s námi knihu Kazatel
Laskavost usnadňuje život
Charaktery — Velký Natanael
Amen

Muž naděje
Jdeš životem podle mapy?
Jak počítali staří izraelité dny

Vino je posměvač
Paprsek světla
Příběh velké lásky
Všechno chce svůj čas

Láska je...
Církev vymře?
Jen pro hříšníky
Pilátovy otázky
První misijní služba

Vyprávěj mi...
Trojitá zlatá

ZNAMENÍ DOBY

JSME SOLÍ ZEMĚ?

Má smysl psát křesťanům o boji za mír? Je vůbec možné připustit, že by křesťan byl pro válku? Pohled do historie pomáhá vystřízlivět. Vzpomeňme na „svaté“ války ve jménu kříže. Avšak proč se vracet do středověku? Pohledme na Irsko dnešních dnů, křesťané bojují proti křesťanům. Nebo slyšíme-li o Libanonu, pak se ptáme — je vůbec možné, že to jsou křesťané? Opravdoví křesťané — tvůrcové pokoje?

O Německu jsme si zvykli hovořit jako o kolébce reformace. A přesto to není ani půl století, co tento křesťanský národ rozpoutal nejstrašnější válku v dějinách. Podíleli se na ní také křesťané. Jak se vyrovnali se svým svědomím? Zde je odpověď složitější. Co by zmohli proti těm mocným, kteří rozhodovali? Nemyslí si dnes mnoho lidí něco podobného?

Můžeme zvláště dnes, kdy o osudu lidstva mohou rozhodnout jednotlivci, dělat něco opravdu účinného pro zachování míru? Můžeme se modlit. Písmo nás vybízí, abychom se modlili za „všechny, kteří mají v rukou moc, abychom mohli žít tichým a klidným životem“ (2 Tim 1,2). Avšak věříme, že můžeme ještě více.

„Vy jste sůl země“ (Mat 5,13). Sůl dává jídlu pravou chuť, chrání ji před zkázou. „Vy jste sůl země.“ Kdo? Křesťané? Všichni křesťané? Těžko. Pán Ježíš tímto výrokem uzavírá blahoslavenství. Vy, trpící chudobou ducha, plačící, tiší, žízňící po spravedlnosti, milosrdní, čistého srdce, tvůrcové pokoje, trpící pro Kristovu věc — vy jste solí země. Právě tyto lidé jsou pro zemi tím, čím je sůl pro pokrm — chrání ji před zkázou. D. Bonhoeffer, který zažil hrůzy války na vlastním těle v koncentračních táborech a který byl popraven doslova v posledních dnech války, napsal: „Jsou solí země. Jsou nejvýznamnějším statkem, nejvyšší hodnotou pozemskou. Bez ní nemůže země žít. Sůl udržuje zemi. Právě pro tyto chudé, neurozené, slabé, které svět zavrhuje, země žije. Maří svůj vlastní život, jestliže zavrhuje učedníky a — jak podivuhodné — právě pro tyto zavržené může země dále žít!“

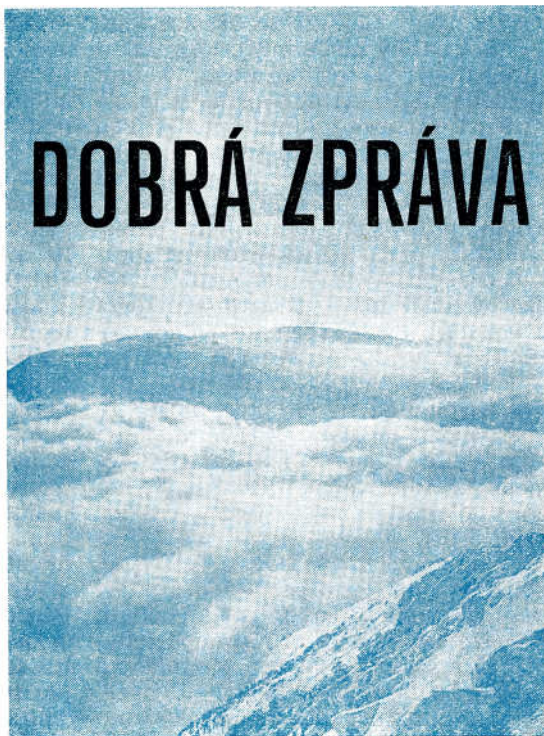
Zdá se to neuvěřitelné, a přesto je to pravda. A nejen v mravním smyslu. Mnohokrát v krizových dobách Bůh shovával až do posledního „zrnka soli“. Vzpomeňme na potopu nebo na Sodomu — na Boží slovo: „Nezahladím je ani kvůli těm deseti“ (1 Moj 18,32). Bůh své slovo nemění.

„Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena?“ (Mat 5,13). Sůl dává jídlu pravou chuť. Ztrácíme-li jako křesťané svou pravost, čím bude země ochráněna?

„Vy jste sůl země.“ Buď jste, nebo nejste — nic mezi tím. Buď jsem opravdovým následovníkem Krista, nebo nejsem. V tom především vidím svůj osobní podíl jako křesťana v boji o zachování míru. Být křesťanem, opravdovým. Být solí.

„Sůl je dobrá; ztratí-li však svou slanost, čím ji osolíte? Mějte sůl v sobě a žijte mezi sebou v pokoji“ (Mar 8,50).

M. KYSLKO

DOBRÁ ZPRÁVA

Něco takového staré Samaří nezažilo nikdy předtím ani potom. Obyvatelé města se živili už nejhoršími odpadky. Stříbrem vyvažovali nejpodřadnější potraviny. Jejich hladovění bychom mohli přirovnat jen k nejtragičtějším hladomorům, které i dnes postihují lidstvo v některých částech světa.

Nejhorší na celé situaci byla skutečnost, že šlo o tragédii naprosto zbytečnou. Jen několik kroků od městských hradeb, co by kamenem dohodil, mohli získat dostatek potravy. Vždyť tam byly připraveny hody, nejlepší pochoutky, naplněné zásobárny, všeho dostatek a zcela zadarmo. Obyvatelé hladovějícího města se třásli ve dne v noci strachy před obléhatelem, kteří už od města odtáhli.

Nejde o pohádku ani literární fikci, ale o autentický dějinný záznam. A přece v něm smíme právem vidět více než pouze dějinnou událost. Vždyť obdobná tragédie se přinejmenším v duchovním slova smyslu odehrává dodnes v životě mnoha lidí. Nejdrívě si však připomeňme záznam historie:

„Benhadad, král aramejský, shromáždil celý svůj tábor, vytáhl a oblehl Samaří. V Samaří nastal veliký hlad, neboť je dlouho obléhal, až byla oslí hlava za osmdesát šekelů stříbra a čtvrtka dížky holubího trusu za pět stříbrných šekelů...”

Elizeus řekl: Slyšte slovo Hospodino: „Toto praví Hospodin: Zítřka v tuto dobu v samařské bráně míra bílé mouky za šekel a dvě míry ječmene za šekel.“ Na to odpověděl štítonoš, o jehož ruku se král opíral, muži Božímu: „I kdyby Hospodin otevřel nebeské propustě, jakpak se toto slovo uskuteční...?“

U vchodu do brány byli čtyři malomocní. Řekli si vespolek: „Nač tu sedíme? Abychom zemřeli? Jestliže řekneme: Vejdeme do města — ve městě je hlad a zemřeme tam. A jestliže zůstaneme sedět zde, také zemřeme. Pojdme tedy, přeběhněme do aramejského tábora. Jestliže nás nechají na živu, budeme žít; jestliže nás usmrtí, zemřeme.“ Za setmění se vydali do aramejského tábora. Došli na jeho okraj, a hle, nikdo tam nebyl. Hospodin totiž způsobil, že Aramejci usly-

šeli ve svém táboře zvuk vozů, zvuk koní, zvuk velikého vojska. Řekli si mezi sebou: Hle, izraelský král najal proti nám chetejské a egyptské krále a ti na nás táhnou. Za setmění se dali na útěk. Opustili své stany, koně a osly i tábor tak, jak byl, a utekli, aby si zachránili život. Malomocní přišli na okraj tábora, vešli do jednoho stanu, najedli se a napili. Vynesli odtud stříbro, zlato i roucha, odešli a tajně to uložili. Pak se vrátili, vešli do jiného stanu, vynesli odtud věci, odešli a také je tajně uložili. Potom si vespolek řekli: „Neměli bychom takto jednat. Tento den je dnem radostné zprávy a my jsme zticha. Budeme-li vyčkávat až do ranního úsvitu, stihne nás trest. Pojdme to tedy ohlásit v královském domě“ (2 Král 6,24.25; 7,1—9).

Přemýšlejme na chvíli o hrozné tragédii, která postihla Samaří. Pročtíme pozorně celý záznam o tom, co se tehdy ve městě dělo; o otřesném kanibalismu, o nedůvěře vůči radostné zprávě, o váhavosti, s jakou vystrašení obyvatelé ověřovali pravdivost této zprávy a jak nakonec na cestě k záchraně zemřel největší pochybovač města. Pročtíme celý příběh v širším kontextu, a přitom nezapomeňme na důraz Nového zákona, že „to, co se jim stalo, je výstražný obraz a bylo to napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků“ (1 Kor 10,11). „Všechno, co je tam napsáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom z trpělivosti a z povzbuzení, které nám dává Písmo, čerpali naději“ (Řím 15,4).

Jistě jsme postřehli, že biblická zpráva chce především hovořit o záchraně, kterou obyvatelé starého města tak naléhavě potřebovali, nakonec dostali, ale svou nevírou dlouho odmítali. Tisíce lidí zemřelo hla-

dem a strachem naprosto zbytečně. Kdyby znali a důvěřovali skutečnosti, mohl místo pláče městem znít radostný jásot.

K podobné situaci došlo také v minulém století. Prezident Lincoln vyhlásil svobodu americkým černým otrokům. Mnozí otrokáři však tajili tuto „dobrou zprávu“ před trpícími otroky na plantážích. Tisíce otroků ještě po dlouhé měsíce nařikaly a proklínaly celý svět. Už dávno mohli užívat svobodu, kdyby o ní věděli. Dřeli do úmoru, trpěli, nařikali — zbytečně.

Obyvatelé starého Samaří byli vysobozeni bez vlastního přičinění. Prorok jim svobodu z Božího příkazu slíbil, ale setkal se jen s úšklebky a posměchem. Nejdrívě záchraně uvěřili ti nejopovrhovanější, beznadějně nemocní, lidé, kteří si plněji než ostatní uvědomovali bezvýchodnost vlastního postavení. Malomocní u brány si uvědomili, že už nemohou nic ztratit, že mohou jen získat.

Zde bychom neměli přehlédnout hlubší smysl a naučení starého příběhu. Klíčový text biblického záznamu — 2 Král 7,9 — hovoří o „dobré zprávě“ a o nutnosti jít a oznamovat tuto zprávu ostatním lidem, kteří o ní ještě nevědí.

Nový zákon termínem „dobrá zpráva“ — evangelium — rozumí zprávu, že Bůh poslal k nám na zem svého Syna, aby porazil našeho obléhatele — satana, hřícha a smrti. Ale jako v případě starého města mnoho lidí o tom vůbec neví a mnoho lidí tomu nechce uvěřit. Mnozí lidé se snaží v duchovním slova smyslu oddálit konečný zánik tím, že se živí kdejakými odpadky. Všechno jejich utrpení je zbytečné, a proto také nesmyslné. Vždyť i k nám dnes zaznívá dobrá a radostná zpráva, která nás má vést k nadějnému výhledu, nikoli k naříkání.

„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (Jan 3,16).

„Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní“ (Řím 5,8).

„Jako se neposlušností jednoho člověka mnozí stali hříšníky, tak zase poslušností jednoho jediného mnozí se stanou spravedlivými“ (Řím 5,19).

„Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pomínulo, hle, je tu nové. To všechno je z Boha, který nás smířil sám se sebou skrze Krista a pověřil nás, abychom sloužili tomuto smíření, neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění, a nám uložil zvěstovat toto smíření. Jsme tedy posly Kristovými, Bůh vám promlouvá našimi ústy; na místě Kristově vás prosíme, dejte se smířit s Bohem. Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti“ (2 Kor 5,17-21).

„Když jste ještě byli mrtví ve svých vinách... probudil nás Bůh k životu

spolu s ním a všechny viny nám odpustil. Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství“ (Kol 2,13.15).

Opravdu dobrá zpráva. Bůh slíbil záchranu už před věky a nyní ji chce uskutečnit v životě každého člověka. A přece jen málo lidí o ní ví a důvěřuje jí. Není divu, že se už starozákonní prorok Izaiáš, který tak jasně předpověděl záchranu v Ježíši Kristu, táže: „Kdo uvěří naší zprávě?“ (Iz 53,1).

Naši planetu můžeme přirovnat k městu. Lucifer — původce a iniciátor vzpoury proti Bohu — se rozhodl naše město dobýt. Po celá tisíciletí se lidstvo nedokázalo tomuto útoku a obléhání ubránit — stále prožíváme bolest a utrpení, umíráme. Našel se však někdo, kdo nepříteli přemohl — velitel nebeských zástupů. Začal bojovat se satanem již v nebi. Na tuto zemi však přišel ne jako Bůh, ale jako člověk. Stal se jedním z nás, aby zvítězil v podmínkách, ve kterých člověk prohrál.

Životem naprosté poslušnosti Božího zákona vydobyl pro lidstvo spravedlnost. Jeho smrt umožnila naše

vysvobození. Zaplatil za všechny naše dluhy. Díky němu může Bůh zůstat spravedlivý, a přitom ospravedlnit každého, kdo vírou přijme Ježíše Krista a záchranu, kterou nabízí. Pán Ježíš poctil Boží zákon více, než by jej mohli poctit lidé, i kdyby jej od počátku dokonale respektovali.

Pán Ježíš každému z nás nabízí svobodu, přijmeme-li „dobrou zprávu“ o záchraně. Jakmile někdo uvěří úžasné Boží lásce a milosti, končí obležení hříchem. Pro takového člověka se poslušná vděčnost vůči zachránce stane nejvyšší radostí.

Pozoruhodná je i skutečnost, že dnes, podobně jako kdysi, většinou nejdříve a nejnásledněji uvěří „malomocní“. „Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské“ (Mat 5,13). „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní“ (Luk 5,39). Lidé, kteří se cítí dostatečně dobří, kteří o sobě prohlašují, že jsou „bohatí, že mají všechno a už nic nepotřebují“, si neuvědomují, že jsou vlastně „ubozí, bédní, nušní, slepí a nazí“ (Zj 3,17). Takoví lidé velmi nesnadno uvěří. Jen stěží se odváží na dobrodružnou cestu k záchraně jako čtyři malomocní ze Samari.

Když se nám daří dobře, Pán Bůh nám jen šeptá, ale v bolesti na nás

přímou volá. Utrpení a bolest nás má vést k poznání, že nám něco podstatného schází. To je předpoklad, abychom mohli přijmout Bohem nabízenou záchranu. Chápeme, proč Bůh dovoluje, abychom i my prožívali bolest a zármutek. Vždyť už před staletími to vysvětlil ústy proroka: „Když vykonáš své soudy na zemi, obyvatelé světa se učí spravedlnosti“ (Iz 26,9).

Jestliže si uvědomím, že i já budu muset jednou zemřít a pak se postavit před Boží soud, zjišťuji, podobně jako ti malomocní v Samari, že vlastně nemám co ztratit a že vírou mohu pouze získat. Ke své záchraně nemůžeme ničím přispět, můžeme ji však důsledně přijmout. Dar může přijmout každý „malomocný“. K tomu není třeba mít moc, majetek, vzdělání nebo mimořádné ohodnocení.

Jestliže uvěříme Boží nabídce, náš Pán nás povede přes bránu zklamání, beznaděje, prázdnoty a hladu lidského nitra k hojnosti věčného života. Jen tak získáme řešení svého nejvyššího a základního problému. Jestliže se sami nasytíme, můžeme se pak stát oznamovateli „radostné zprávy“, která má moc odstranit zármutek, bolest, pláč a přinést nekončící radost.

knihu
KAZATEL

REALISTICKÝ POHLED NA ŽIVOT

Po prvním přečtení se většinou nemůžeme ubránit otázce, co vlastně dělá v bibli tento „katechismus pesimismu“. Podobné pocity také prožívali židovští učenci shromáždění roku 90 po Kr. v malém palestinském městečku Jabne. Nakonec však oficiálně potvrdili, že Židé budou i nadále považovat tuto knihu za součást Písma svatého. V knize Kazatel bychom marně hledali přímé Boží zjevení, nějakou prorockou vizi nebo výzvu či připomínku některé události z dějin starozákonního Božího lidu, a přesto si kniha Kazatel opravdu zaslouží, abychom si ji důkladně a pozorně přečetli.

HLEDÁNÍ ŠTĚSTÍ

Štěstí podle názoru mnoha dnešních lidí a zvláště podle reklam spotřební společnosti — to u muže znamená být mladý, hezký, silný, bohatý, ve společnosti krásné dívky nebo raději několika. Být šťastný, to znamená žít stále pod jasnou oblohou v exotickém prostředí, uprostřed přepychu a nejmodernějších technických vymožeností.

Pisatel knihy Kazatel přiznává, že stejnou představu o štěstí měli také lidé v jeho době. Vysvětluje a na příkladu vlastního života ukazuje, že jde o tragický prelud. Lidé, a není

jich mnoho, kteří měli možnost ochutnat všechny přednosti života, musejí spolu s Kazatelem dosvědčit, že to všechno nemůže zajistit trvalé lidské štěstí. My lidé chceme stále více, stále lepší, dokonalejší věci a nové prožitky. Pokud hledáme uspokojení výhradně ve vnějších věcech, zůstaneme nakonec hořká chuť hlubokého neuspokojení.

MARNOST NEBO POMÍJIVOST?

Úvodní prohlášení knihy Kazatel není plodem osobního utrpení. Pisatel nezlořečí životu, protože jej drtí bolest a utrpení. Naopak, život se k němu zachoval velmi štědře. Nebouří se ani proti Bohu, protože by jej sužoval krutý úděl. Nikoli. Pisatel knihy se staví do role pozorovatele, který v závěru spíše snadného a pestrého života v nadbytku hodnotí, aniž by chtěl něco zastírat nebo zkreslovat. Neříká přesně to, co tradice vryla do povědomí čtenářů bible, že všechno v životě je naprostá a beznadějná marnost. Úvodní prohlášení knihy bychom měli překládat slovy: „Pomíjivost, samá pomíjivost, a všechno je pomíjivost.“

Termín, o kterém hovoříme, je shodný se jménem druhého syna Adama a Evy — Ábel. Samotné slovo v první řadě označuje páru, opar, vánek, dech. V přeneseném slova smyslu označuje všechno pomíjivé, přechodné, krátkodobé a nepostihnutečné. Předně to chce kazatel zdůraznit — lidský život, i kdyby bez problémů došel až ke zralému kmetství, je jako Ábel — příliš krátký na to, aby mohl mít sám o sobě opravdu

trvalou cenu: příliš krátký, aby mohl přinést skutečné uspokojení.

Na rozdíl od lidové moudrosti, kterou v bibli představuje kniha Přísloví, Kazatel netvrdí, že život je spravedlivý. Ze zkušenosti ví, že lidé čestní a spravedliví nepatří vždy mezi privilegované a nejšťastnější.

KDO JE TO KAZATEL?

Kazatel se představuje jako Davidův syn a král vládnoucí v Jeruzalémě. Nejstarší židovská a křesťanská tradice jej ztotožňuje se Šalomounem. Pisatel zamlčuje své jméno, ale představuje se hebrejským termínem KOHELET, což znamená shromažďovatel, svolavatel veřejného shromáždění. Tento význam postihuje také latinský název této biblické knihy — ECCLESIASTES.

CO KNIHA OBSAHUJE?

V první části knihy (kap. 1. a 2.) Kazatel sebekriticky hodnotí vlastní život. Dochází k poznání, že všechno úsilí a snaha dosáhnout štěstí, vytvořit si „nebe na zemi“, se mívá cílem. I když se mu podařilo uskutečnit všechna předsevzetí, nedosáhl toho nejpodstatnějšího, po čem toužil — vnitřní jistoty, trvalých hodnot. Co zůstalo po chvilkovém uspokojení? Jen hořká příchut zklamání. O to naléhavěji se pak přihlásila vnitřní nespokojenost a prázdnota.

Ve druhé části (kap. 3.—6.) Kazatel ukazuje, že každá oblast lidského života má také svou negativní stránku, že všechno je nedokonalé a omezené. Začíná porovnáním časnosti celého lidského života s věčným trvá-

ním. Uvědomuje si, kolik je v našem životě neznámých skutečností, jakou úzkost prožíváme tvář v tvář neznámé budoucnosti. K čemu je vlastně lidský život? Může člověk uniknout absurditě svého života? Není život předem odsouzen k neúspěchu? Kazatel hledá skutečně lidský postoj mezi beznadějí sebevraha a lehkomyšlností člověka, který nechce vůbec o životě přemýšlet, ale chce jen bez-
uždně užívat, pokud je to možné.

Třetí část (kap. 7. — 12,7) začíná sedmi úvahami. Jmenováním protikladů Kazatel hledá odpověď na otázku, co je opravdu lepší. Podobně jako jiní bibličtí pisatelé pak uvažuje o moudrosti, o jejím vztahu ke spravedlnosti, k manželství, k světské moci, k lidskému údělu a vztahům mezi lidmi. Odsuzuje příliš vyhraněné postoje, které jsou v podstatě stejně neúčinné a nesmyslné. Kazatel není pesimista, jak se snad může po přečtení prvních řádků zdát. Nechce se ani bezzásadově přizpůsobovat okamžitým okolnostem, už vůbec není snílek. Dokazuje, že se velmi realisticky dívá na celou šíři lidského života.

Kazatel také vyjadřuje velmi důrazně jistotu a realitu smrti. „Živí totiž vědí, že zemrou, mrtví nevědí zloha nic... jejich láska, tak i jejich nenávisť i jejich horlení dávno zanikly a nikdy se již nebudou podílet na ničem, co se pod sluncem děje... Všechno, co máš vykonat, konej podle svých sil, neboť není díla ani myšlenky, ani poznání, ani moudrosti v říši mrtvých, kam odejdeš“ (Kaz 9,5.6.10). Jestliže Kazatel tak jednoznačně odmítá učení o nesmrtnosti duše, chápeme, proč se nakonec ptá, zda je vůbec nějaký viditelný rozdíl mezi údělem člověka a zvířete a proč tak naléhavě vyzývá své posluchače, aby co nejdříve uskutečnili svá dobrá před-

sevzetí a plány, vždyť nad každým visí hrozba zániku. Na počátku poslední kapitoly (12,1-7) kniha velmi poeticky představuje zánik jako postupnou degradaci fyzických i mentálních sil člověka. Tato stať patří k vrcholným dílům hebrejské poezie.

I přes jasné vědomí krátkosti lidského života kazatel posluchače vyzývá, aby vychutnávali drobné radosti života, které považuje za dobré Boží dary. Jako refrén v knize opakovane zaznívá, že je dobré, aby člověk jedl a pil — vychutnával plody své práce a užíval život s manželkou svého mládí. V žádném případě však tyto požitky nepovažuje za jediné hodnoty života. Přijímá je vždy jako Boží dary. Boha považuje za zdroj všeho

dobra v lidském životě. Nakonec i sám život považuje za dobrý, za Boží dar, který máme radostně přijmout a nepokoušet se ze sebe dělat ani anděly ani zvířata.

Právě proto Židé čtou již po celá staletí tuto biblickou knihu o svátcích stanů. Tyto svátky slaví na podzim po sklizni všech plodů a před setím obilí pro sklizeň v následujícím roce. Svátky stanů patří mezi nejradostnější slavnosti židovského náboženského kalendáře. Právě během této doby měli číst knihu, která připomíná nedokonalost a pomíjivost všech lidských požitků i skutečnost, že pravou hodnotu mohou mít jen jako Boží dary.

SOUD

Bůh se od člověka nesrovnatelně liší. Boží dílo na rozdíl od lidského není jako Ábel — nestálé, křehké a pomíjivé. „Poznal jsem, že vše, co činí Bůh, zůstává na věky; nic k tomu nelze přidat ani z toho ubrat a Bůh to učinil, aby lidé žili v báni před ním“ (Kaz 3,14). Bůh nabízí člověku hodnoty trvalé, naděje věčného života. Tato naděje se splní až po ohlášeném soudu, kterého se někteří možná bojí, ale který očekává a vyhlíží každý, kdo Boha respektuje a ctí. To, co Bůh nabízí, si člověk nedokáže představit, a proto to nedokáže ani popsat. Člověk může jen uvěřit Božímu slibu.

Kniha končí vyhraněným závěrem: Lidské úsilí ať korunované úspěchem, nebo končící tragicky, všechno hledání a uvažování moudrých, to všechno může zůstat jen pomíjivou marností a „trápením těla“, pokud člověk nezaujme správný vztah ke svému Tvůrci a nepřijme jím nabízené hodnoty.

„Všechno jsem slyšel, všechno jsem sečetl a zde je výsledek: Cti Boha a respektuj jeho přikázání, na tom záleží všechno ostatní v lidském životě.“
-kn-

LASKAVOST USNADŇUJE ŽIVOT

Kdosi našel na půdě mezi různými harampádím staré housle. Uvnitř měly napsáno slavné jméno „Stradivarius“. Rozradostněný zašel k houslaři — odborníku a nabídl housle k prodeji. Houslař nástroj prohlédl, zahrál na něj, ale zaplatil jen velmi nízkou cenu. Podle zvuku poznal, že je to padělek, neúspěšná napodobenina.

Ve vztazích mezi lidmi to bývá podobné. Označení „křesťan“ není zárukou, že kdo si tak říká, skutečně i křesťanem je. Křesťan se pozná podle toho, jak se projevuje, obrazně řečeno podle tónu, který vydává.

V Písmu čteme: „Buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní...“ (Ef 4,32). Tato výzva apoštola všem následovníkům Pána Ježíše je aktuální i dnes. Být křesťanem neznaméná

uznávat jen nějaké zásady víry, ale projevit Ježíšovo smýšlení v mezilidských vztazích. Žijeme v době úspěchu, v honbě za úspěchem, často býváme unaveni a podrážděni. Mnoho lidí dává bezohledně volný průchod svým náladám, a tím zraňují své okolí. V opačném případě si však můžeme ověřit, jakou radost či úlevu připraví člověku prokázaná nebo přijatá laskavost.

Pramenem laskavosti je náš nebeský Otec. Celá řada žalmů začíná a končí zvoláním: „Chvalte Hospodina, neboť je dobrý a laskavý...“ Kristus sestoupil k lidem jako zosobněná laskavost. „Ale ukázala se dobrota a laskavost našeho Spasitele Boha...“ (Tit 3,4). Pro následovníka Ježíše Krista je laskavost samozřejmou po-

vinností: „Jako vyvolení Boží oblečte milosrdný soucit, laskavost, skromnost, pokoru a trpělivost“ (Kol 3,12).

Jak působí laskavost? „Obavy tíží lidské srdce, ale laskavé slovo vrací radost“ (Př 12,15). „Laskavá slova jsou jako plást medu“ (Př 16,24). Na mrzuté lidi působí laskavost často jako slunce na měsíc. Když sluneční paprsky dopadnou na měsíční povrch, odrážejí se zpět. Jako pramen čerstvé vody osvěží unaveného poutníka, dá mu novou sílu a odvahu jít dál, tak působí i laskavá, povzbuzující slova.

LASKAVOST NÁS ZKRÁŠLUJE

Laskavost působí jako tělesná a duševní kosmetika. Příznivě mění výraz obličeje, je účinnější než drahé kosmetické přípravky a než sebenáročnější masáž. Laskavost se řadí mezi ovoce Ducha. Ve výčtu různých projevů lásky je na předním místě.

Máme být laskaví ke všem lidem? Boží odpověď je jednoznačná: „Služebník Kristův má být ... laskavý ke všem“ (2 Tim 2,24). „Jestliže jste laskaví jenom na své bratry,

co činíte zvláštního?“ (Mat 5,47). Laskavost ke každému je jedinečné životní pravidlo. Ušetří nám mnoho trápení. Snažme se být laskaví i k lidem, kteří nám nejsou sympatičtí.

Zloba a závist dokážou zničit rodinné svazky. Josefovi bratři „nepromluvili na něho laskavého slova“ (1 Moj 37,4). Vedlo to až k nepřátelskému mlčení, které mohlo skončit bratrovraždou. Ledové mlčení mezi manželi bývá počátkem rozpadu rodiny. Jak často zapomínáme v šedých dnech manželského života na laskavá slova uznání, která by změnily náladu.

„BYL VŽDY LASKAVÝ“

Loď, na které se plavil ap. Pavel do Říma, zastavila na nějakou dobu na Maltě. Protože apoštol Pavel byl k lidem laskavý a vždy ochotně pomáhal — správci ostrova, Publiovi, uzdravil otce — měli se všichni cestující dobře. Publius je vybavil na další cestu vším potřebným a štědře je obdaroval (Sk 28,10).

Misijní působení misionáře Living-

stona byla založena na laskavosti. Získal si tím úctu a vážnost nejen Afričanů, ale i obyvatel Anglie, proto byl po smrti převezen do Londýna a pohřben ve Westminsterském opatství. Na jeho náhrobní desce čteme slova: „Byl vždy laskavý.“

Mohla by nést každá náhrobní deska podobný nápis? Až jednou z tohoto světa odejdeme, co si lidé budou pamatovat z našeho života? Jak Pán Bůh ohodnotí jednou náš život? Kéž bychom v každé životní situaci dokázali realizovat Boží požadavek: „Buďte k sobě laskaví a srdeční.“

V mezilidských vztazích se dnes klade jen malý důraz na laskavost a dobrotu srdce. Ale právě zde působí tyto vlastnosti blahodárně jako olej v soukolí. Všechno jde hladčeji a lépe, i opotřebování je menší — u stroje i u člověka. Laskavost a dobrotu si nepřinášíme automaticky na svět. Pán Bůh nás k nim chce vychovat a my musíme chtít — každou hodinu, každý den, celý život. Ať laskavost Pána Ježíše je nám v tom povzbuzujícím vzorem a pomocí. K. Šp.

prvních dvanácti křesťanů

VELKÝ NATANAEL

„Zdalipak může z Nazareta vzejít něco dobrého?“ Tato slova pronesl Natanael, zvaný také Bartoloměj (od Bar-Talmaj). Natanael pocházel z Kány Galilejské (Jan 1,46-52; 21,2).

Znal Písmo a věděl, že z Nazareta nepocházel žádný prorok, proto se domníval, že žádný Boží muž se ani nemohl narodit v tomto „temném“ místě. Když jej pak Filip našel pod fíkovníkem a vyprávěl mu o Ježíši z Nazareta, čestně mu řekl, co si myslí. Nedovedl si představit, že by z tak „nevhodné půdy“ mohl vyrůst čistý květ.

Horliví farizeové opovrhovali Galileou, protože se její židovští obyvatelé mísili s pohany. Říkali: „Prorok z Galileje nepovstane!“ (Jan 7,52) Tento výrok se stal přímo příslovím, týkal se zvláště Nazareta, jinak málo známého městečka.

Natanael měl možnost vidět Jana Křtitele a slyšet jeho zvolání: „Ejhle, Beránek Boží, který snímá hřích světa!“ Ale copak může být Mesiášem člověk, který má na rukou tolik mozolů, ten chudý mezi chudými? Přesto se Natanael nemůže rozhodnout odmítnout Krista. Ve skutečnosti jasné a přesvědčující poselství Jana Křtitele už zvítězilo v jeho srdci.

Když jej Filip vyhledal a našel pod fíkovníkem, Natanael se právě mod-

lil. Prosil Boha, aby mu dal jistotu, že slova Jana Křtitele byla pravá a spolehlivá. V samotě, studiem Písma a modlitbou hledají Boží děti odpověď na své nejpálčivější otázky. Právě v dnešní době, kdy na lidské ucho a srdce doléhá tolik hluku, kdy rozhlas, televize, gramofon, magnetofon, telefon a jiné „mluvící prostředky“ často jen vzrušují, příklad meditujícího Natanaela je následováníhodný.

Biblická zpráva představuje Natanaela jako člověka zdrženlivého a přemýšlivého. Hluboce uvažovat je pro něj něco přirozeného. Podrobuje přísné zkoušce lidské skutky a slova. A právě nyní, kdy tak intenzivně přemýšlí, mluví s Bohem o svém zmatku a prosí o větší světlo, volá na něj Filip: „Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v zákoně i proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazareta!“

Toto poselství zazní jako přímá odpověď na modlitbu. Avšak Filipův dodatek, že jde o syna Josefova z Nazareta na chvíli vzbouří čestného a upřímného Natanaela. Jeho zvolání: „Zdalipak může z Nazareta vzejít něco dobrého!“ chápeme spíše jako neuvědomělou reakci, projevem ve chvíli zvláštního vnitřního napětí, než jako soud vynesený nad obyvateli Nazareta. Když pochopíme Natanaelův výrok v této souvislosti, pak pro-

nesená věta ztrácí jakoukoli příchut hlučného vlastenectví.

Filip mu odpovídá stručně: „Pojď a přesvědč se!“ Jeho návrh byl velmi moudrý. Malá ukázka je lepší, než tuna argumentů. Hned v prvním okamžiku, kdy se Natanael setkal s Ježíšovým pohledem, se přesvědčil o pravdivosti slov svého přítele. Zmizely pochybnosti a v jeho srdci se otevřela cesta stále pevnější a silnější víry.

Biblická zpráva uvádí: „Ježíš spatřil Natanaela, jak k němu přichází, a řekl o něm: „Hle, pravý Izraelita, v němž není lsti.“

Není třeba být Diogenem, který chodí s lucernou za jasného dne a hledá čestného a upřímného člověka, abychom věděli, že opravdová čestnost a upřímnost jsou výjimečné ctnosti. Do této chvíle Pán Ježíš o nikom nepronésl podobně pochvalná slova. To nebyl propagandistický kompliment, vypočítaný, aby si definitivně přitáhl srdce toužící po porozumění, ale bylo to upřímné uznání vysokých morálních kvalit příchozího.

Natanael je překvapen. Diví se a zároveň se nesmírně raduje ze slov Nazaretského a ptá se: „Odkud mě znáš?“ To byla správná otázka, na kterou také Ježíš laskavě a přímo odpovídá: „Dříve než tě Filip zavolal, viděl jsem tě pod fíkem.“

To mu stačí! Krátký rozhovor s tímto předivným mužem mu jasně ukazuje, že Ježíšova schopnost poznání není vázána na běžné podmínky,

vždyť ho zdálky viděl a znal jeho nejniternější myšlenky!

Natanael je přemožen! Stojí tu před mužem, který o něm ví všechno. Zjišťuje, že Ježíš z Nazareta si získal jeho srdce, celou jeho bytost. Poznává, že je zbytečný každý pokus vzdalovat se od tohoto Mistra. Nemůže jinak, než v úžasu víry a sobě vlastní upřímnosti zvolat: „Mistře, ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele!“

Toto je první projev víry pronesený člověkem v přítomnosti Pána Ježíše. Natanael už nepochybuje. Jeho srdce se otevírá Mistrovi jako květ prvním paprskům slunce. Vzniká mezi nimi přátelský vztah, který už nikdy neskončí.

Kdyby byl Natanael věřil rabínům, nebyl by našel Spasitele. Spolehl se na svůj vlastní poznatek, sám se přesvědčil. Mnohým lidem předsudek brání poznat dobro. Je třeba „jít a podívat se“. Ten, který viděl Natanaela pod fíkovníkem, vidí i nás na skrytém místě při modlitbě.

Pán Ježíš má radost z víry pokorného Natanaela. Dovedeme si představit Mistra sympatický úsměv, když mu říká: „Ty věříš proto, že jsem ti řekl: Viděl jsem tě pod fíkem? Uvidíš věci daleko větší.“ Pak se obrátil k němu a ke všem ostatním a pronesl slavnostním tónem: „Amen, amen, pravím vám, užijte nebesa otevřená a anděly Boží vystupovat a sestupovat na Syna člověka.“

To byla slova plná naděje. Pán Ježíš věděl, že bez této naděje nemůže

nikdo duchovně růst, a proto ji nechává zazářit před očima svých nových učedníků. Jak je to dobré pro nás křesťany vědět, že mezi prvními příslušníky Kristovy církve byl Natanael. Jeho způsob říkat věci tak, jak jsou, jeho důvěrné odevzdání se do rukou Mistra — jsou pro nás pobídkou i povzbuzením.

Možná, že někteří z nás se tak snadno pro něco nenadchnou, nejsou bezprostřední, instinktivně také odmítnou horlivé a nadšené projevy Natanaela. Nikdy bychom však neměli zapomínat na Ježíšova slova: „Amen, pravím vám, kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevejde“ (Mar 10,15). Děti se chovají nenuceně a jsou pravdomluvné. Jsou čestné a upřímné. Takovým byl i Natanael.

Možná je vám někdy líto, že bible nepodává více zpráv o tomto tichém a milém apoštolovi. Kdybychom však toho věděli příliš mnoho, možná, že by jeho plachá a trochu samotářská povaha neušla našemu kritickému pohledu. Natanael se představuje členům bible spíše jako zářivý meteor, který oslní svým leskem a pak zmizí ve stínu, aby nám jeho milovaný Mistr zůstal nyní i po celou věčnost.

Natanaelův příklad má být prostým svědectvím věrného a upřímného Ježíšova přítele, který ve skrytosti srdce hledá Boha, uctívá jej a modlí se k němu.

MILOSLAV ŠUSTEK

AMEN

„A je s ním amen,“ zaslechl jsem v rozhovoru dvou mladých lidí po skončení pohřebního obřadu. Tímto obratem vyjádřili konec života člověka, jeho nenávratnost. Jindy jsem zaslechl na adresu opozdilce: „Přišel na amen.“ Tato věta oznamovala nejen jeho pozdní příchod, ale chtěla vyjádřit, že přišel až na konec. „Amen“ — drobné slovo hebrejského původu — natolik zdomácnělo v našem jazyce, že se používá běžně ve všech možných situacích.

V náboženské mluvě chápeme slovo amen jako přitakání, projev souhlasu a ztotožnění. Je to chápání pravdivé, i když nepostihuje celý původní význam slova amen. V bibli můžeme najít slovo amen v tomto významu několikrát. Tak například Banaías odpovídá na Davidův příkaz, aby korunoval Šalomouna za krále nad Izraelem slovy: „Amen.“ Tak rozhodl Hospodin, Bůh krále, mého pána“ (1 Král 1,36). Říká tím vlastně: Ať se to stane, já se s tím ztotožňuji a plně souhlasím.

V podobném smyslu celá řada dalších míst Písma uvádí slovo amen v souvislosti s oslavou Boha. Tak například v knize Nehemiášeho čte-

me: „Ezdráš dobrořečil Hospodinu, Bohu velikému, a všechen lid odpovídal s pozdvíženými rukama: „Amen, amen.“ Padli na kolena a klaněli se Hospodinu tváří až k zemi“ (Neh 8,6). Vyslovením „amen“ vyjadřují věřící svůj souhlas a svou účast na oslavě Boha. Připojují se k tomu, co bylo řečeno.

Slovo amen můžeme v bibli najít i v jiných souvislostech. Shromáždění i jednotliví věřící odpovídali amen také tehdy, když levitě pronášeli hrozby zlořečenství nebo dokonce vynášeli Boží soud. Jeden z takových příkladů můžeme opět číst v knize Nehemiášeho: „Svolal jsem tedy kněze a zavázal lid přísahou, že toto slovo dodrží. Také jsem vytřepal záhyby svého roucha a řekl jsem: Právě tak nechť vytřepe Bůh každého muže, který toto slovo nedodrží, z jeho domu a vlastnictví; tak buď vytřepán a vyprázdňen. Na to celé shromáždění odpovědělo: „Amen.“ I chválili Hospodina, a lid to slovo dodržel“ (Neh 5,12,13). Vyslovením amen vyslovuje člověk nejen souhlas s hrozbou a případným rozsudkem, ale vlastně se staví pod Boží soud. Uvědomuje si, že vyřčená

hrozba se vztahuje i na něho, bere na sebe možnost zavržení a trestu. Svým amen se poddává přísaze a Božímu výroku.

I my dnes pronášíme slovo amen na konci kázání a společných modliteb. Vyjadřujeme tím svůj souhlas s obsahem předneseného kázání a modlitby. Vyjadřujeme tím přání, aby se vyřčené opravdu uskutečnilo. Uvědomujeme si také vlastní odpovědnost a možné důsledky.

Při studiu Písma zjišťujeme, že některé biblické knihy končí slovením amen. Jedná se zvláště o novozákonní epištoly. Pisatel tím potvrzuje, že to, co napsal, není jeho výtvo-rem, ale že za vším stojí Bůh. Proto je vše, co napsal, pravdivé, věrné a spolehlivé.

V původním jazyce má však slovo amen ještě širší význam. Je odvozeno od termínu, který označuje něco, co je jisté, věrné, stále, pravdivé, pevné, spolehlivé a důvěryhodné. Jen tak rozumíme, proč termínem amen označuje Písmo i samotného Boha. Tak například v knize Izaiášeho 65,16 se dvakrát v našich překladech hovoří o „Bohu pravém“. Původní text hovoří doslova o „Bohu

Amen“, tedy o Bohu, který je na-
prосто pravý, věrný, spolehlivý, pev-
ný a jistý. Nový zákon tuto myšlen-
ku dále rozšiřuje a termínem Amen
označuje Pána Ježíše. Kniha Zjevení
Jana dává Ježíši Kristu titul Amen a
pak vysvětluje, že je „svědek věrný
a pravý“ (Zj 3,14). Podobně píše i ap.
Pavel ve 2 Kor 1,20, že Pán Ježíš je
pečeť Božích slibů, tedy Boží Amen
ke všem slibům, zárukou, které se
dovoláváme.

Pro potvrzení svých výroků Pán
Ježíš mnohokrát pronesl amen a to
vždy v úsloví: „Amen, amen pravím
vám...“ Odvolával se tak na svou
mesiášskou autoritu. Hovořil ve
jménu a na místě nebeského Otce.

Není bez zajímavosti, že celé Pís-
mo končí slůvkem amen. „Ten, od

něhož je to svědectví, praví: Ano,
přijdu brzo. Amen, přijď, Pane Ježí-
ši. Milost Pána Ježíše se všemi.
Amen“ (Zj 22,20.21). Jan uzavírá
knihu Zjevení a tím celou bibli dvo-
jím amen: v odpovědi na slib druhého
příchodu Pána Ježíše a v závě-
rečném požehnání. Tato poslední
dvě amen v bibli jsou významná.
Věrný a pravý svědek — Ježíš Kris-
tus — slibuje, že opět přijde. Církev
na jeho ujištění odpovídá svým:
„Amen, přijď, Pane Ježíši.“ Amen
není jen pouhým přáním, aby se
slib uskutečnil. Vyjadřuje jistotu ví-
ry Božího lidu, který ze zkušeností
poznal věrnost, spolehlivost a prav-
divost Božích slibů. Avšak amen mo-
hou věřící vyznat jen díky Kristově
milosti, která je udržuje a posiluje

v naději. Nejedná se o naši věrnost,
ale o jeho. Nejde o naše dílo, ale
o jeho. On nás nakonec přivede do
svého slíbeného království. My jen
přítakáme a odpovídáme odevzdá-
ním se na jeho aktivitu lásky. V plné
důvěře se církev v tomto smyslu
modlí: „Přijď království tvé.“

Amen zaznívá i v nebi na počest
Boha (Zj 5,14; 7,12; 19,4). Jen ten,
kdo se dnes osobně seznámí s Ježí-
šem Kristem a naučí se mu důvěro-
vat jako Bohu Amen — naprosto spo-
lehlivému, věrnému a jistému, bude
moci obstát, až se Pán podruhé vrátí
na tuto zem a bude se moci připojit
k nebeskému zástupu, který oslavuje
svého Tvůrce a Zachránce.

JIRÍ MOSKALA

AMEN

„Nyní stojím před soudem, protože
trvám na zaslíbení, které dal Bůh
našim otcům. Dvanáct kmenů našeho
národa doufá, že tohoto zaslíbení do-
sáhne, a slouží horlivě Bohu dnem
i nocí. Pro tuto naději jsem, králi,
obžalován od Židů. Což se vám zdá
neuvěřitelné, že Bůh křísí mrtvé?“
(Sk 26,6-8).

Před soudem stojí apoštol Pavel,
muž, který má naději. To je pozor-
hodné, poněvadž lidí s iluzemi je
mnoho, ale lidé, kteří mají naději,
byli výjimkou ve všech dobách a jsou
zvláštností i dnes.

Rozumíme poněkud králi Agrippovi,
proč je na tohoto muže zvědav a
vysloví přání: „Také já bych rád sly-
šel toho člověka“ (Sk 25,22). Chce
slyšet člověka, který má naději. Jak
vypadá? Slyšíme o něm, že pro svou
naději je obžalován a obviněn. Sdě-
lení nás nesmí udivovat; neboť lidé,
kteří mají naději, se vymykají z rám-
ce obyčejnosti a jsou proto pro ostat-
ní, kteří naděje nemají, trochu pode-
zřelí. Lidé naděje bývají nepochope-
ni a není potřeba mnoho, aby je obvi-
nili a obžalovali.

Obžalovaný není obyčejný člověk
s ledajakou nadějí. Pavel je Žid. Lid
Staré smlouvy vstoupil do dějin jako
první se skutečnou nadějí. Otcové ví-
ry a proroci dosvědčují víru v jedi-
ného Boha, jemuž patří svět. Naděje
proroků sahá daleko, sahá až k vy-
koupení veškerého lidstva, které
uskuteční Mesiáš. Něco takového se
nazývá naděje. Pavel věří. Je-li v ně-
čem se svým lidem zajedno, pak to
je v této naději.

Nyní se dovídáme něco krajně pro-
tichůdného. Pavlovi soukmenovci ho
pro tuto společnou naději obviní, ob-
žalují a nenávidí až k smrti. Jak vy-
světlit tento protiklad? Židé mají za
to, že cíl naděje je velmi daleko. Ta-
ké apoštol se to kdysi domníval, ale
nyní se jeho naděje přiblížila, přišla
a osobně se ho dotkla. V Ježíši Kristu
vidí naději Izraele blížkou a uskuteč-
něnou. Pavel věří, že Kristovým vzkří-

MUŽ NADĚJE

šením byla naděje potvrzena a zaru-
čena. S touto burčující zvěstí chodil
po vesnicích a městech. Před králem
Agrippou zvěstuje totéž ještě jednou.
Děje se tak za zvláštních okolností,
na zvláštním místě a před neobyčej-
ným posluchačstvem.

Král Agrippa II. a jeho sestra Be-
reniké jsou příslušníky dynastie, je-
jíž představitelé byli úzce spojeni
s Ježíšem Kristem: jejich praděd —
vrah betlémských dětí, jejich pra-
strýc — vrah Jana Křtitele, jejich otec
— vrah apoštola Jakuba a pronásle-
dovatel Petra. Od časů, kdy zaklada-
tel dynastie pronásledoval betlémské
Dítě, bylo celé potomstvo vpleteno do
tragické viny. Vyplnilo se na něm Je-
žíšovo slovo: „Každý, kdo padne na
ten kámen, roztrhne se, a na koho on
padne, toho rozdrtí“ (Luk 20,18).

Z iniciativy římského prokurátora

Festa došlo k pamětihodnému setká-
ní Pavla s posledním židovským lout-
kovým králem Agrippou II. Při obrá-
cení Pán Ježíš Pavlovi oznámil, že je
určen, aby nesl „Ježíšovo jméno ná-
rodům i králům a synům Izraelským“
(Sk 9,15). Tento okamžik nyní nastal.

Nešlo o soudní jednání, ale spíše
o společenskou událost, vítanou změ-
nu, jakou ochotně přijímá unuděné
panstvo. „Na druhý den tedy přišli
Agrippa a Bereniké s velkou okáza-
lostí a vstoupili spolu s vysokými dů-
stojníky a předními muži města do
přijímací síně“ (Sk 25,23). Festus
přenechal zdvořile králi čestné před-
sednictví. Nato byl přiveden Pavel.
Jednou napsal Korintanům: „Stali
jsme se podívanou světu, andělům
i lidem“ (1 Kor 4,9). Nyní to prožívá.
Dva naprosto rozdílné světy stojí
proti sobě. Naděje na lavici obžalova-
ných! Pavel to ví: tak tomu bude
vždy, dokud nepřijde nebeský Pán,
aby „se ujal všech království pod ce-
lým nebem“ (Dan 7,27).

Agrippa se obrátil blahosklonně
k Pavlovi: „Dovoluje se ti, aby ses
hájl.“ Apoštol mluví o velké naději
Izraele, o duchovním dědictví Božího
lidu, které vyvrcholilo v Kristu a že
pro tuto naději je obžalován od Židů.
Kristus vstal z mrtvých. Což nemůže
Bůh, který mrtvé křísí, zachránit ta-
ké ztracené? V Kristu je naděje pro
ty, kteří jsou bez naděje. Tak proni-
kává je tato naděje, že i Agrippa —
potomek nechvalně proslulého rodu
— a Bereniké — jeho sestra, známá
spíše nemravným životem — mají být
zachráněni. Proto mluví apoštol v té-
to společnosti o naději.

Ale potom pokračuje a vypravuje
o jiné epizodě své minulosti, o svém
hříchu, o svém hlubokém pádu. Právě
proti oné na Krista soustředěné na-
ději, on, Pavel, kdysi pocítoval pla-
mennou nenávist. Říká to až nápadně
nešetrně, má na svědomí, že se lidé
nevinně dostávali do vězení, jiní byli
v synagógách bičováni. Smrt mnoha
křesťanů leží jako břemeno na jeho

farizejské minulosti. Ale to nejhorší — Pavel byl při tom a pomáhal křesťany mučit tak dlouho, až se Kristu rouhali (Sk 26,9-11). A to říká Pavel před touto společností. On sám, Pavel, je právě tak jako Festus, Agrippa a Bereniké odkázán na stejnou naději: „není totiž rozdíl: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši“ (Řím 3,23.24).

A pak vypravuje dále, jak se mu zmrtvýchvstalý Kristus jednoho dne osobně postavil do cesty. Světlo, jasnější než slunce, jej srazilo na zem. Nato uslyšel hlas, který k němu mluvil hebrejsky: „Saule, Saule, proč mě pronásleduješ? Marně se vzpíráš proti bodcům.“ Od toho času je ve službě svého přemožitele. Tato služba spočívá v tom, že před Židy i pohany, před malými i velkými, zvěstuje Kristem zaručenou naději. Veliké světlo již září. Stačí jen otevřít oči a obrátit se od temnoty ke světlu, vydat se do moci Zachránce a přijmout od něho odpuštění. Obrat z noci do dne je ta nejpronikavější změna, kterou Kristus přinesl. Od nynějška je Kristus světlem všech národů.

Právě v tomto okamžiku Festus,

kteřý Agrippovi předal předsednictví, zasáhl a vpadl apoštolovi do řeči: „jsi blázen, Pavle, mnoho vědomostí tě připravuje o rozum!“ Tím se zase veliká naděje ocitá na lavici obžalovaných. Ti opravdu doufající byli odedávna posmívání a prohlašování za nepřítelny. Jsou blázny pro Krista. Pavel tuto diagnózu nepřítelnosti zdvořile, ale rozhodně odmítne. Přitom se neobrací na Festa. Festus to skutečně nemůže vědět. Pro něho je Ježíš pouze mrtvý Žid, který byl za jednoho z jeho předchůdců, Piláta, již před třiceti lety popraven.

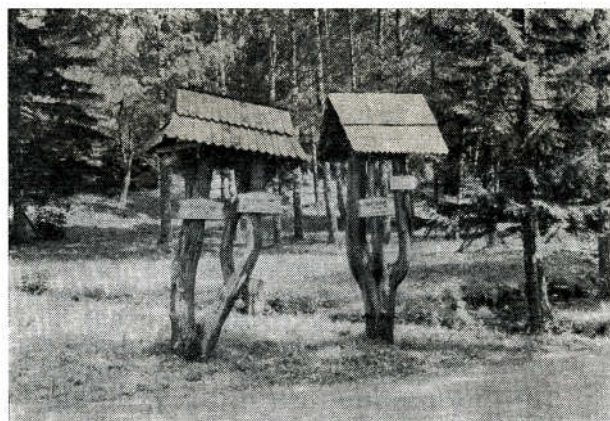
Ale Agrippa je Žid, ten to může vědět lépe. Všechny události okolo Ježíše, jeho řeči a činy, jeho umírání a vzkříšení a co se stalo o letnicích, se „neudálo někde v ústraní“. Vždyť král to všechno zná. Skutečnosti mluví. „Věříš, králi Agrippa, prorokům? Vím, že věříš.“ Festův host, takto přímo zasažen a postaven před rozhodnutí, se položertem a polovážně vyhne rozhodnutí slovy: „Málem bys mě přesvědčil, abych se stal křesťanem.“ Nato bez prodlení opustil síň. Při odchodu projevil své mínění, že by tento člověk mohl být propuštěn, kdyby se nebyl odvolal k císaři. Poslední slovo při tomto

setkání má apoštol Pavel. Ještě než se panstvo stačilo odebrat do bezpečí, obrátil se ke všem: „Kéž by dal Bůh, aby ses nejen ty, nýbrž i všichni, kdo mě slyší, stali dříve nebo později tím, čím jsem já — kromě těchto pout.“ Jak zvláštní modlitba a požehnání zároveň.

Pavel pokazil panstvu kratochvíli. Z podívané se stala vážná situace. Místo zábavy se hovoří o závažnosti Božího slitování, které si nepřeje smrt hříšníka, ale aby se obrátil a byl zachráněn. Pavel nevyklučuje z Božího milosrdenství neinformovaného Festa ani Žida Agrippu ani hříšnou Bereniké. Zahrnuje všechny do své prosby. Přímluvně hledí za odcházejícími tak, jako Kristus hleděl za bohatým mládcem, kterého si oblíbil. Tak jedná láska, která nikdy nepřestává; nepřestává ani doufat, i když už není žádná známka naděje. Láska má naději, nikdy nad nikým nezoufá. Na základě této naděje může ozdravět také náš churavějící svět. I když se nám někdy pro tuto naději lidé posmívají nebo nás chtějí dokonce obžalovat, vytrvejme. Je to veliká naděje: Kristus, naděje Židů i pohanů. V Kristu je naděje pro svět.

J. MARCOLLA

JDEŠ ŽIVOTEM podle mapy?

Trávil jsem dovolenou s rodinou v Nízkyých Tatrách. Za slunečného rána jsme vyrazili na túru. Věděli jsme, že cesta je značená turistickými značkami. A tak i když jsme po té trase nikdy nešli a krajinu neznali, vydali jsme se na cestu s důvěrou, že dojdeme cíle. Nejdříve musíme jít po zelené značce, pak se dostaneme na žlutou. Je to jasné, žádný problém.

A tak jsme vyrazili. Bylo překrásné počasí, a cesta nám ubíhala v příjemné pohodě. Když bylo pozdní odpoledne a cítili jsme trochu únavu, došli jsme na křižovatku cest. Jaké bylo naše překvapení, když jsme na ní nenašli žádnou turistickou značku. Dokonce ani v okolí nebyla žádná značka, která by nám ukázala směr další cesty.

Bylo to nepříjemné zjištění. Vyndali jsme tedy turistickou mapu, kterou nosíme vždy s sebou. Zorientovali jsme se, kde se právě nacházíme a opět jsme nabyli klidu. Věděli jsme, kterým směrem máme pokračovat. Po hodině další chůze se objevily první domky vesnice, která byla cílem naší cesty. Spokojeně jsme si vydechli, odtud nám už jel autobus.

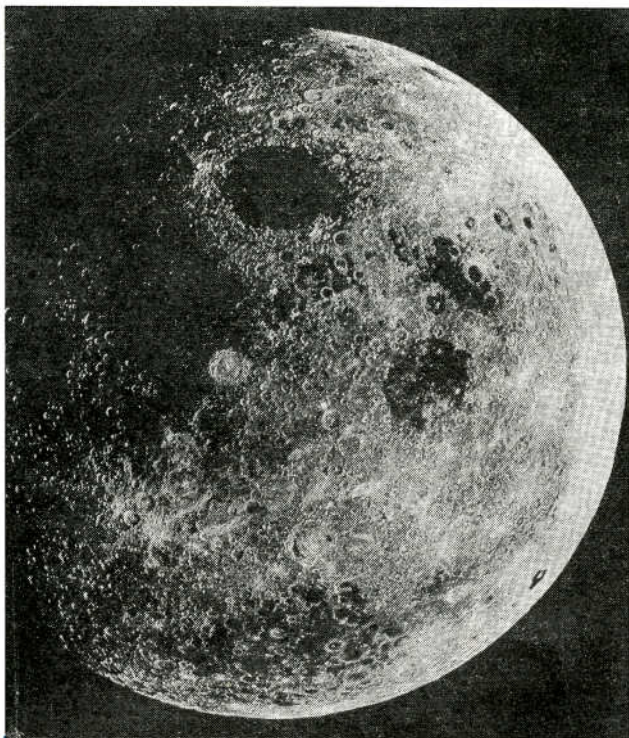
Každý člověk koná určitou cestu, i když si to mnohdy neuvědomuje. Říká se tomu cesta životem. Zdá se, že ta cesta není vůbec náročná. Vždyť jí prošlo už tolik lidí. Dokonce nám zanechali značky, po kterých můžeme jít — jsou to jejich zkušenosti. Na nás je, abychom se podle nich řídili. Nemusíme ani příliš přemýšlet, můžeme se

těšit z nádhery, kterou nám život nabízí a je nám dobře.

Ale stává se, že dojdeme na křižovatku. Takovou křižovatkou v našem životě může být nemoc, ztráta někoho drahého, těžký problém nebo okamžik, kdy si řekneme: „Ale já tak jít nechci, mně se nezdá, že by to byla ta správná cesta.“ A najednou přestapujeme na místě, nevíme, jak dál, protože „značky“ již dál nevedou. Jak je dobře, že můžeme otevřít také takovou mapu — mapu Božího plánu záchrany člověka, mapu budoucnosti, mapu života. Tou mapou je bible. Zcela spolehlivě a přesně nám ukáže cestu, jak dál. Ale...

A to je právě ono „ale“. Podobně jako nám není nic platná mapa v batohu, pokud ji nerozevřeme, tak nám není nic platná bible v knihovně, na stole či v tašce, dokud ji neotevřeme a nezačneme studovat. Ale ani studium nám mnoho neprospěje, pokud se nevydáme po té cestě, kterou nám bible ukazuje. Bůh nás nezanachává na naší cestě životem bez pomoci. Otevřme bibli, zorientujme se a vyjdeme po cestě, kterou nám ukazuje. Buďme jisti, že bezpečně dojdeme k cíli, tj. k opravdovému, plnému smyslu života a k jasné životní perspektivě. To ví i žalmista, který píše: „Dáváš mi poznat cestu života. Vrcholem radosti je být s tebou“ (Žalm 16,11).

JAN DYMAČEK

JAK POČÍTALI staří izraelité DNY

založené na slovním obratu „den a noc“ jsou nesprávné a musíme od nich upustit. Podobně nemůže být ani slovní spojení „den a noc“ měřítkem k určování doby vzniku jednotlivých biblických knih.

OBRAT POUŽÍVANÝ I PO BABYLÓNSKÉM ZAJETÍ

Uvedený závěr podporuje také skutečnost, že spojení „den a noc“ používali židovští bibličtí a mimobibličtí pisatelé dokonce i po babylónském zajetí, kdy mělo dojít k domnělé změně způsobu počítání dnů. Nehemiáš se modlil „dnem i nocí“ (Neh 1,6), zatímco by se měl spíše modlit podle slov žalmu „večer, ráno i v poledne“ (Žalm 55,18). Stráž na obranu proti nepříteli za Nehemiáše stávēli „dnem i nocí“ (Neh 4,9). Pořadí nemůžeme vysvětlovat důležitostí dne, jak to činí de Vaux. Ve skutečnosti je v tomto případě opak pravdou. Stráže byly mnohem důležitější a potřebnější v noci než ve dne. Spojení „den a noc“ nacházíme také u proroka Zachariáše 14,7. Výjimka, se kterou se setkáváme v knize Ester 4,16, je výjimka, která potvrzuje, že i v době po babylónském zajetí Židé používali spojení „den a noc“ mnohem častěji než spojení opačné.

Sirachovec na počátku 2. století př. Kr. používá stále obrat „od rána do večera“, přestože už měl dávno říkat „v noci i ve dne“. Slovní spojení „den a noc“ se vyskytuje dokonce několikrát v apokryfických knihách, kde je použito pořadí „v noci i ve dne“ (Judit 11,17 svědčí spíše o tom, že jde o výjimku, nikoli o pravidlo. Slovní spojení v žádném případě neukazuje způsob určování počátku dne.

Izraelité počítali den od západu slunce do západu slunce i před babylónským zajetím. Národy, které odvozovaly svůj kalendář od měsíčních fází (lunární kalendář), považovaly západ slunce za počátek nového dne. Také de Vaux připouští, že Židé používali lunární kalendář i před babylónským zajetím, a podobně jako mnohé národy tehdy i dnes označovali stejným slovem kalendářní měsíc i Měsíc jako planetu. Každý kalendářní měsíc začínal novoluním. Podle lunárního kalendáře se dny lo-

Známy odborník v oboru starozákonních studií, Roland de Vaux, ve své knize „Starý Izrael, jeho život a zřízení“ uvedl: „V Izraeli počítali dlouho den od rána do rána.“ Argumentoval tím, že izraelité, když chtěli označit den o dvaceti čtyřech hodinách, říkali „den a noc“ nikoli „noc a den“, což by bylo logičtější, kdyby počítali dny od západu slunce do západu slunce. Uvedl celou řadu biblických příkladů.

Citovaný autor podobně jako mnozí další tvrdil, že izraelité změnili metodu počítání dnů po babylónském zajetí. Údajně přejali systém běžný v Mezopotámii, kde se den počítal od večera do večera. Doklady takové změny hledal v poexilních knihách, nikoli však v prvních, protože tam se ještě údajně projevoval tradiční odpor ke změnám, ale až v pozdějších knihách Starého zákona, v knihách Ester a Daniel. Jako příklad nového způsobu počítání de Vaux uvádí text Daniel 8,14.26. Hovoří se zde o 2300 večerech a jitrech, nikoli jitrech a večerech, jak by to prý napsal pisatel před babylónským zajetím.

Citovaný názor zpochybňuje nejen předpoklad, že Židé vždy světili sobotu od západu slunce do západu slunce (viz 3 Moj 23,32), ale také tradiční názor na dobu vzniku knihy proroka Daniela.

Jak můžeme vysvětlit, že v biblických knihách z doby před babylónským zajetím převládá slovní spojení „den a noc“, jestliže tvrdíme, že izraelité vždy počítali den od večera do večera? Odpověď

poskytuje stará babylónská literatura. Všichni odborníci se shodují v tom, že Babylóňané počítali dny od večera do večera. Předpokládali bychom tedy, že v babylónské literatuře najdeme slovní spojení „noc a den“ mnohem častěji než opačné spojení „den a noc“. Ale proti našemu očekávání opak je pravdou. Tak např. v eposu o Gilgamešovi (tab. I., řádek 24) objevíme slovní spojení „den a noc“, které se v eposu dále ještě několikrát opakuje.

Slovní spojení „den a noc“ převzali Babylóňané zřejmě od Sumerů, které v mnoha směrech napodobovali. V sumerském eposu „O potopě“ se můžeme dočíst, že přišlo „sedm dní a sedm nocí“. Podobné příklady lze uvést také z dalších sumerských písemností. Ve stéle, vytvořené na počest matky či babičky krále Nabonida, můžeme najít formulaci „den a noc“, ale o několik řádků níže je uvedeno, že věřící rozjímali o bohu Sinovi „noci a dnem“.

Výčet příkladů z mezopotámské literatury není zdaleka úplný, ale jasně dokazuje, že v zemích, kde vždy počítali den od večera do večera, mnohem častěji používali slovní spojení „den a noc“ než opačné spojení „noc a den“. Na základě argumentů, které uvedl de Vaux, bychom očekávali pravý opak. Z uvedeného můžeme vyvodit jediný možný závěr: slovní spojení „den a noc“ nijak neodráželo způsob určování počátku a konce dne ani v Mezopotámii ani v Izraeli. Všechny hypotézy o kalendářních změnách ve starém Izraeli

gicky počítají od večera do večera. Vycházející měsíc lze nejspodněji pozorovat po západu slunce. Starý zákon ovšem nikde nezdůvodňuje, proč se má den počítat od západu slunce do západu slunce.

Celá řada biblických textů dokazuje, že izraelité používali lunární kalendář dávno před babylónským zajetím. Tak například David žádal Jonatu, aby mu dovolil vzdálit se od královského dvora, protože se v jeho rodném městě slavil obětní hod v době „novoluní“ (1 Sam 20, 5.18.27). V popisu jednání ženy ze Sunem, která po ztrátě syna chtěla hledat pomoc u proroka Elizea, je uvedena námitka jejího manžela proti zamýšlené cestě, protože nebylo „ani novoluní ani sobota“, nejvhodnější dny pro návštěvu u proroka (2 Král 4,23). Na počátku osmého století prorok Ámos veřejně obvinil obchodníky, že netrpělivě očekávají, až skončí novoluní nebo sobota, aby se mohli věnovat obchodu a zábavě. Podle proroka Ámose staří Židé zachovávali novoluní jako den odpočinku (Ámos 8,5). O něco později vystoupil prorok Ozeáš proti formálnímu náboženství. Kritizoval své současníky, že formálně zachovávají „novoluní a sobotu“, ale přehlíží daleko důležitější hlediska duchovního života (Oz 2,11).

Všechny uvedené texty pocházejí z doby před babylónským zajetím, a přesto všechny hovoří o novoluní jako o běžné praxi. Novoluní mělo význam jedině tehdy, jestliže Židé používali lunární kalendář a v důsledku pak počítali dny od západu slunce do západu slunce.

Základním biblickým textem v diskusi o toni, zda izraelité v době před babylónským zajetím počítali dny od večera do večera, je 3 Moj 23,32. De Vaux se tímto veršem nezabýval, protože podle jeho názoru byl do bible zařazen až dodatečně. Také o dalším textu 2 Moj 12,18 de Vaux tvrdí, že byl do bible vložen až později. Uvedený text totiž vysvětluje, že velikonoční svátky začínaly od večera čtrnáctého dne prvního měsíce a trvaly do večera jedenadvacátého dne prvního měsíce. Z textu je zřejmé, že Židé počítali den o dvacet čtyřech hodinách vždy od večera do večera, přinejmenším pokud šlo o náboženské obřady.

MEZI DVĚMA VEČERY

Roland de Vaux zdůvodňoval své tvrzení, že ve starých dobách Židé začínali den spíše ráno, textem 3 Moj 23,5.6 a 4 Moj 28,16.17. Jeho důvody však nejsou průkazné. Protože význam hebrejského slov-

ního spojení „ben ha arbaim“ — „mezi dvěma večery“ — není jednoznačný. Tento výraz můžeme najít ve 2 Moj 12,6; 16,12; 29,39.41; 4 Moj 9,3.5.11; 28,4.8. [Kraličtí překládají „k večerou“ nebo „u večer“, nový český překlad „navečer“].

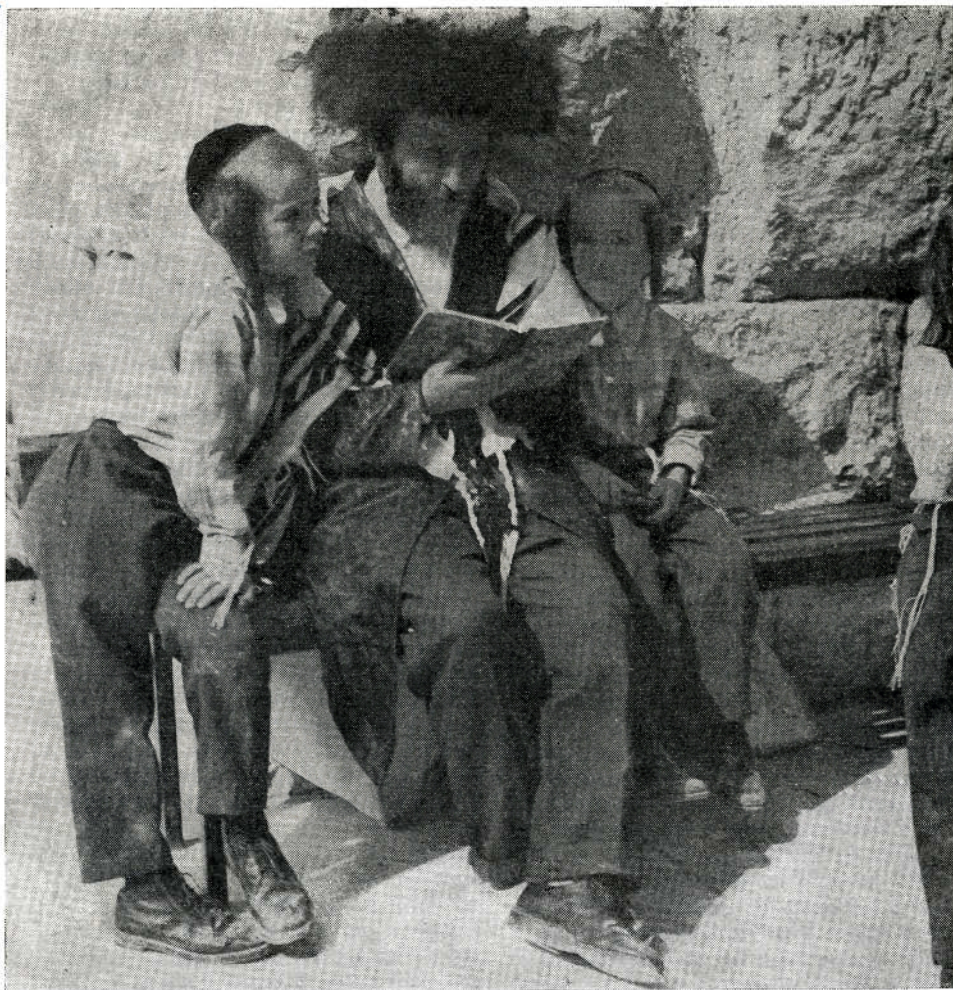
Farizeové chápali spojení „mezi dvěma večery“ jako označení času těsně před západem slunce. Stejný názor je písemně zachycen i v Talmudu. Saduceové a samaritáni měli jiný názor, který zaznamenává také Targum Onkelův. Výraz „mezi dvěma večery“ chápali jako dobu mezi západem slunce a východem hvězd. Vezme-li v úvahu, že v oblasti Jeruzaléma je doba mezi západem slunce a skutečným setměním velmi krátká, musíme uvedený názor považovat za značně nepravděpodobný. Bible používá obrat „mezi dvěma večery“ buď v souvislosti se zabíjením velikonočního beránka (2 Moj 12,6) nebo v souvislosti s obětováním večerních obětí (2 Moj 29,38) nebo v souvislosti s rozsvěcováním lamp v chrámě (2 Moj 30,8). Je zřejmé, že uvedené činnosti nemohl nikdo provést během několika minut mezi západem slunce a východem hvězd.

Velký zájem o kalendář můžeme sledovat u židovské sekty, která vytvořila knihu Jubilej (Slavností). Data pro jednotlivé náboženské slavnosti určovali jinak než jeruzalémští kněží. Vytvořili si kalendář, který rok rozdělil na čtvrtiny po devadesáti jedna dnech, aby jednotlivé svátky připadaly vždy na stejný den v týdnu. Ačkoli měli na mnohé otázky velmi zvláštní názory, správně pochopili text 2 Moj 12,8: „Vzpomeň si na příkazání, která ti Bůh přikázal v souvislosti s velikonočními. Budeš je slavit od čtrnáctého dne prvního měsíce, zabiješ obětní zvířátko před večerem a budeš ho jíst večer patnáctého dne prvního měsíce, v době od západu slunce“ (Kniha Jubilej 49,1).

Izraelité zabíjeli velikonoční beránky odpoledne čtrnáctého Nisanu a jedli je večer po západu slunce, tedy již patnáctého Nisanu.

Následujícího rána vyšli z Egypta. Po zvážení všech dostupných poznatků docházíme k závěru, že izraelité od počátku počítali dny od večera do večera. Slovní spojení „den a noc“ používané v mnoha biblických textech v žádném případě není argumentem, že by tomu v určitých dobách mělo být jinak.

J. S.

VÍNO

je posměvač

Požívání alkoholu dodnes nepřestalo být závažným problémem zvláště v rozvinutých a bohatých zemích. Alkohol je právem označován za nejrozšířenější a nejpoužívanější drogu. Co o tomto problému říká bible? Tak například starozákonní kniha Přísloví poetickou formou varuje před alkoholem: „Komu zbude «Ach» a komu «Běda»? Komu sváry? Komu plané řeči? Komu zbytečné modřiny? Komu zkalený zrak? Těm, kdo se zdržují u vína, kdo chodí okoušet kořeněný nápoj. Nehleď na víno, jak se rdí, jak jiskří v poháru. Vklouzne hladce a nakonec uštkne jako had a štipne jako zmije. Tvé oči budou hledět na nepřistojnosti, z tvého srdce budou vycházet proradné řeči. Bude ti, jako bys ležel v srdci moře, jako bys ležel s rozbitou hlavou. Zbilí mě a nic mě nebolí, ztloukli mě a nevím o tom. Až procitnu, vyhledám to zas a zase“ (Př 23, 29-35). Na jiném místě říká: „Vino je posměvač, opojný nápoj je křikloun; kdo při nich blouzní, ten moudrý není“ (Př 20,1). Co na to dnešní lékařská věda?

Kolem velké části mozku je zvláštní ochranná bariéra, aby se k jemnému a citlivému lidskému „komputeru“ nemohly dostat dráždivé chemikálie. Ale molekuly alkoholu mají takový tvar a chemické složení, že mohou snadno a velmi rychle proniknout do mozku, dokonce tak snadno, že během několika minut se mozkové buňky doslova „koupou“ v tomto jedu. Samotné molekuly alkoholu jsou jako nůž ostrý na obě strany. Jedním ostřím může snadno proniknout tukem, druhým ostřím může snadno proniknout látky rozpustné ve vodě.

Jedno ostří může snadno proniknout blánou mozkových buněk. Citlivé bílkoviny — enzymy soustředěné v těchto blanách zprostředkovávají komunikaci mezi jednotlivými nervovými buňkami. Zředěná koncentrace alkoholu porušuje tyto enzymy a tím znemožňuje jejich normální činnost. Z toho vyplývá, že nejcitlivější a nejnepatrnější buňky uvnitř mozku pocítí nejdříve působení alkoholu, protože vzhledem ke svému nepatrnému objemu mají poměrně hodně blan. Velké nervové buňky, které spolupracují s mnoha příbuznými nervy při plnění jednoduchých úkolů, jsou tímto jedem zasaženy mnohem méně.

Jak alkohol působí na činnost mozku? Tato činnost se vyznačuje elektrickými změnami, dá se změřit a zaznamenat přístroji nazvanými elektroencefalografy. Tyto přístroje se mohou napojit na počítač a automatické grafické přístroje a vědci tak mohou pozorovat vliv i sebe-menší dávky alkoholu na lidský mozek. Jed, který můžeme najít v pivu, víně a likérech, celkově zpomaluje činnost mozku i při minimální hladině alkoholu v krvi. Oblasti mozku, které zpracovávají složitější informace, poškozuje alkohol daleko více než ty oblasti mozku, které provádějí jen jednoduchá zpracovávání přijímaných informací.

Uvnitř mozku se nachází velmi rozsáhlá a důležitá systém nazvaný retikulární formace, který mozek udržuje v činnosti a dává mu impulsy. Jestliže jsou některé jeho části porušeny, ztrácí člověk vědomí. Laboratorní výzkumy ukázaly, že i velmi nízká hladina alkoholu v krvi oslabuje tento síťový útvar a tím vlastně celý mozek.

Spojení mezi přední kůrou mozkovou (která provádí nejvyšší kontrolu většiny mozkové činnosti) a síťovým útwarem udržuje člověka v bdělém stavu přes únavu nebo nudu. Také světlo a zvuk dráždí síťový útvar. Z toho jasně vyplývá, že spojí-li se přitím, ticho, jednotvárný hluk auta a alkohol, pak na síťový útvar nepůsobí žádné podněty, je v klidu a také mozek začíná odpočívat. To vysvětluje některé dopravní nehody zaviněné lidmi, kteří před cestou požíli alkohol. Většinou narazí takoví řidiči do sloupu veřejného osvětlení, do stromu, do náspu nebo do chodců, kteří pokojně stojí na chodníku.

Ale to ještě není všechno. Kromě tohoto přímého chemického působení na blány, enzymy, chemické složení a činnost nervových buněk, může alkohol také ovlivnit okysličování mozkových buněk. A navíc se snaží nejen vytlačit z naší stravy zdravé jídlo, ale omezuje samu chuť k jídlu. Alkohol požívaný ve velkém množství je sabotérem zdravé výživy. Pokud alkohol působí na tělo dlouhodobě, pak křehké, jemné, snadno zranitelné a důležité buňky uvnitř těla, stejně jako nejjemnější mozkové buňky slábnou a odumírají po miliónech. Mozkové buňky odumírají navždy. Mnohé jiné buňky at na povrchu nebo uvnitř těla mají, pokud je to třeba, regenerační schopnost, ale buňky živého počítače — mozku — se nedají obnovit. Odborníci zjistili, že nejčastější příčinou atrofie (částečná ztráta mozkové tkáně) lidského mozku je alkoholismus.

Odborníci také zjistili, že alkohol způsobuje postupné odumírání tkáně mozkové kůry (vnější vrstvy buněk) zvláště na předním mozkovém laloku. Tento proces se později může dále rozšířit na ostatní části mozku.

Ušetřena zůstává většinou boční, nejspodnější a zadní část mozku.

V horní části mozku se nachází část zvaná „parietální lalok“. Také na něj alkohol působí. Přechodné nebo dokonce trvalé poškození této oblasti mozku může vést k pozorovatelným poruchám myšlení nebo rozeznávací schopnosti, které jsou tak nápadné u alkoholiků.

Další oblastí mozku, na niž alkohol působí, je tzv. „mozeček“. Nachází se vzadu pod velkým mozkem. Tento zvláštní minipočítač je životně důležitý pro koordinaci svalové činnosti uvnitř těla. Alkohol pozvolna a neúprosně ničí nejmenší, ale i největší buňky tohoto orgánu. Otrava těchto mozkových buněk způsobuje vrvorání opilých lidí.

Asi 90 % alkoholu, který je organismem vylučován, na sebe vážou enzymy jater. Při soustavném požívání alkoholu se enzymy jater i mozku mění, vypěstují si jakousi odolnost. Proto nejsou údaje z pozorování mozku lidí, požívajících velké množství alkoholu, přesným obrazem působení alkoholu na normální mozek. Při výzkumech se ukázalo, že i „nízká“ hladina alkoholu ničí mozek. Nedá se spoléhat na odolnost, poněvadž ta je psychologicky i psychologicky pochybná. Lidé, kteří jsou ve stálém styku s arzenem, mohou také udržet svou „otravu“ na určitém přípustném stupni. Ovšem mnohem více lidí se stalo obětí alkoholu než arzenu.

Když máme ve sklenici o obsahu tři decilitry vína, které obsahuje 12–18 % alkoholu, znamená to, že taková sklenice obsahuje téměř půl decilitru čistého 100% alkoholu — stejně jako sklenice piva či menší sklenička whisky nebo vodky.

Množství alkoholu v jediné sklenici vína dokáže viditelně narušit a zpomalit činnost mozku. Ale to je pouze počátek celého problému. Jedna sklenička si vyžádá další. Lidé většinou pijí tak dlouho, až se opijí. Pak se změní i jejich chování. A potom, pokud člověk pije dále, vypěstuje si návyk na alkohol. Nutně mu v životě začnou narůstat nové problémy a zároveň mu ubývá síl k jejich řešení. Nakonec takový člověk tvrdí, že mu alkohol zahání stres, že je pro něj lékem a nutností. A to už stanul na hranici zhoubné choroby — alkoholismu.

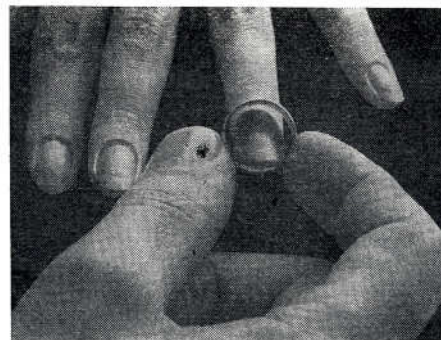
Moudrý Šalomoun napsal: „Vino je posměvač“ (Př 20,1). Alkohol zesměšňuje nejen mozek, ale duševní a duchovní síly člověka. Posmívá se rodině, společnosti a lásce samotné. Alkohol je fyzický i duševní jed.

Lidstvo potřebuje znovu obnovit velkou a důležitou zásadu zvanou „střídmost“. Prává střídmost nás učí dvěma věcem: střídmému užívání dobrých věcí a úplné abstinenci od škodlivin. Léčba alkoholem je strašným výsměchem všemu lidskému.

MUDr. J. F.

PAPRSEK SVĚTLA

PŘÍBĚH VELKÉ LÁSKY

Budeš se vdávat, děvčátko. Říkáš, že se máte rádi. Víš vůbec, co je láska? Láska v dobách dobrých i zlých? Dovedla bys se svým mužem odejít od rodiny, z rodného města, od civilizace a kultury do prostředí vzdáleného a cizího? Žít se prací, na kterou nejsi zvyklá? Snášet s manželem všechna trápení, přijímat jeho nezdarů? Vytvořit i v obtížných podmínkách domov? Neuzavírat se přitom do ulity vlastní rodiny, ale být laskavou pomocnicí všem, kteří tě budou potřebovat?

Přečti si příběh jedné takové velké a věrné lásky. Zmiňuje se o ní na několika místech i bible (např. Sk 18, 2.26). Ona se jmenovala Priscilla, byla to Římanka. Zamilovala si muže s hrdým a statečným jménem „Orel“ — latinsky Akvila. Spolu s manželem uvěřila v Pána Ježíše jako svého osobního Spasitele. Přijala víru v Krista. Přijmout křesťanství však znamenalo tehdy žádné výhody. Naopak: jako členka „židovské sekty“ — za kterou ji považovali — musela za císaře Claudia spolu se všemi Židy opustit Řím. Přestěhovali se do Řecka, do Korintu. Živili se prací svých rukou — vyráběli stany a plachty. V Korintu k nim přišel apoštol Pavel, který byl vyučen stejnému řemeslu. Vydělával si stanařstvím na živobytí proto, aby mohl volně a nezávisle kázat ve svém volném čase Boží slovo.

Nezbohatli, ale práce jim poskytovala obživu. Přesto se rozhodli pokračovat v cestě s Pavlem, aby mu byli pokud možno oporou. Kniha „Skutky apoštolů“ líčí, jak se s ním přeplavili

do Sýrie a jak se s ním nerozloučili, dokud nedošli do Efezu, na známou půdu. Pavel pak procházel ve své apoštolské činnosti velký díl tehdejší římské říše — a Priscilla s Akvilou šli dál své stany tam, kde našli možnost obživy — i možnost pomáhat druhým.

Potom už z Pavlových listů sledujeme jejich další život jako v pestrém kaleidoskopu: léta v Efezu, pak znovu Řím. Pavel je pozdravuje ve svém listě k Římanům (Řím 16,3) — na prvním místě z obou manželů uvádí Priscillu, vždyť její srdce se jistě velice radovalo, když se směla po letech vrátit domů! Ale patrně další nebezpečí — znovu Efez — a Pavel tentokrát z jejich domu posílá své pozdravy do Korintu. I těsně před smrtí, za své druhé římské vazby, Pavel vzpomíná na oba manžele a posílá jim pozdrav po Timoteovi. Zase uvádí Priscillu na prvním místě — je si vědom, že je to „žena statečná“, která si zaslouží úcty všech. Žena, která dovedla svého muže následovat a trpět spolu s ním — v dobách zlých i nejhorších. Dovede si, děvče, představit takovou věrnou a obětavou lásku? Budeš umět i ty zahrnout tolik a takové věrnosti i do svého „ano“?

(Podle K. n.)

Všechno chce svůj čas

Komu z nás nedělá občas problém soustředit se na studium Písma a na modlitbu? Uprostřed denního shonu a povinností vyšetříme několik minut času, otevřeme si bibli a začneme číst. Po chvíli ale přistihneme své myšlenky, jak se touhají několik kilometrů daleko od rádků, po nichž bez užitku kloužou naše oči.

Nic se nedá dělat. Všechno chce své a také naše mysl potřebuje nějakou chvíli, aby se odpoutala od běžných zájmů a všedních povinností a mohla se soustředit na duchovní život.

Když otevřeš Boží slovo nebo poklekáš k modlitbě, najdi si klidný koutek a pros o to, aby tě naplnil „Boží pokoj, který převyšuje všechno myšlení“ (Fil 4,7).

Jedna arabská historika vypravuje o poutníkovi, který přišel do Mekky,

aby se tam modlil. Nedařilo se mu ale soustředit myšlenky. Zatímco rty odříkávaly prázdné formule a naučené fráze, myšlenky bloudily jinde a zaměstnávaly se něčím naprosto jiným. Poutník žádal o radu kněze. „Odkdy tu jsi?“, zeptal se kněz. „Přiletěl jsem letadlem včera odpoledne.“ „Pak buď trpělivý, můj synu. Duše přijde později, chodí raději pěšky.“

MILAN HLOUCH

Když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.“

Mat 6,6

Bůh slyší srdce i bez slov, nikdy však neslyší slova bez srdce.

Stará báje vypráví o slunečním paprsku, který slyšel, že na světě jsou místa tak temná a příšerná, že to nelze ani popsat. Rozhodl se, že tato místa vyhledá, aby je poznal. Našel i ty nejskrytější jeskyně, svezl se do staré chatrče, pronikl do temných alejí, nahlédl do podzemních chodeb a sklepení. Na svých cestách pronikl ta nejtemnější místa na světě, aby viděl, jak vypadá nehlubší tma. Ale nikde ji nenašel, protože jej všude provázelo jeho vlastní světlo. I když navštívil sebetemnější kout, nenašel jej v jeho původním stavu. Jeho příchodem tma zmizela.

Také bible vypráví o „Světle“, které přišlo na svět: „To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila... Bylo tu pravé světlo, které osvěcuje každého člověka, přicházejícího na svět... Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi“ (Jan 1,5.9.12). Ježíš Kristus je světlem, které může prozářit lidský život, světlem, které může proniknout i do nejtemnějších koutů lidského srdce, aby změnilo jeho temnotu a poušť v jasný den a úrodnou oázu.

Stačí jen, abys otevřel „dveře srdce“ (Zj 3,20) a toto Světlo ozáří i tvůj život. Pak se sám staneš jeho nositelem. Přijdeš-li i do temných míst, ozáříš je a život se stane radostnější. Proto Pán Ježíš řekl: „Vy jste světlo světa... Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích“ (Mat 5,14.16).

M. D.

Prosíme čtenáře, aby si laskavě opravili tiskovou chybu v minulém čísle Znamení doby č. 5/1984 na 4. stránce v prostředním sloupci zcela dole. Poslední věta má správně znít:

Také všichni nevykoupení lidé znovu procitnou k životu.

Láska je určitě úžasná — ovšem mnohostranná je také. Slovem „láska“ označujeme širokou škálu pocitů a citů. Je to přetížené slovo, které se dosti zneužívá, takže mu hrozí nebezpečí, že ztratí vyhraněný význam. Například — Jirka miluje hry s míčem, Zdeněk miluje bramborovou kaši s řízkem, Anička miluje své koťátko, ale Pavel miluje pouze velké psy. Karel má rád svou maminku, Aleš miluje Janu, Jana miluje Aleše...

Každý z uvedených výrazů „miluje“, „má rád“ samozřejmě znamená něco úplně jiného. Slovo „láska“ má v každé větě jinou náplň. Láska k rodičům je jiná než láska k sourozencům, láska rodičů k dětem se liší od lásky dětí k rodičům. Láska k vlasti je zcela odlišná od lásky mezi mužem a ženou.

Co všechno nazýváme láskou? Řekové používali čtyři rozdílné termíny, které my překládáme jediným českým slovem „láska“. Každý z řeckých termínů měl zřetelně vyhraněný význam. Označoval určitý konkrétní projev a zaměření lásky. Láska — pravá láska — je silná osobní vazba, která má zcela určitou charakteristiku a náplň. Chceš-li zjistit, zda víš, co je to láska, udělej si malou zkoušku. Kolik z následujících pěti bodů jsi znal a uplatňoval ve svém životě předtím, než sis je zde přečetl?

1. Láska je vzrůstající zájem o toho druhého.
2. Milovat znamená stále více si toho druhého vážit a obdivovat ho.
3. Láska přejímá stále větší odpovědnost za druhého.
4. Láska respektuje city, názory a osobnost partnera.
5. Láska soucítí a chápe.

Souhlasíte s těmito definicemi a poznávacími znaky lásky? Jasně z nich vyplývá, že láska není „chvilkový záchvat“. Naopak předpokládá a zahrnuje určitou zkušenost, ve které musíme růst. To, co lidé dnes pokládají za lásku, většinou se skutečnou a pravou láskou nemá mnoho společného. Snad si povzdechnete: To se člověk nemůže jen tak zamilovat? A co „láska na první pohled“?

Láska na první pohled?

Spíše bychom ji mohli nazvat okouzlením, zamilovaností. A zamilovanost je jakýmsi druhem „pobláznění“. Láska musí určitou dobu růst, aby se mohla stát oním skutečným a ryzím citem.

Neuznáváme vůbec romantiku?

Samozřejmě ano. Vyhledal jsem si ve slovníku výraz „romantika“ a dočetl se, že jde o „fantastické citové zaměření vyvolané dobrodružnými

LÁSKA

je

okouzlení?
ZAMILOVANOST?
pobláznění?
ROMANTIKA?
úžasný prožitek?

výjevy a epizodami, dobrodružnost a sklon k bezcílnému snění“. Mnozí lidé považují romantiku, knižní i filmové pojetí lásky za základ svého života a klíč k výběru životního partnera. Romantika vede ke zklamání a je hlavní příčinou nešťastných vztahů a rozbitých domovů.

Láska to není pouhé vzrušení nebo dokonce vášně. Jedna moudrá žena řekla: „Lidé vedení skutečnou, pravou láskou nejednají nikdy nerozumně ani slepě.“

A měla pravdu! To všichni uznávajíme.

Takzvaná slepá zamilovanost je téměř bez výjimky pouhé pobláznění — a pobláznění je nebezpečné. Nemyslím, že by nám mělo nahánět hrůzu. Ve skutečnosti v počátečním stadiu lásky může být dokonce velmi příjemné. Ale každopádně se na něj nemůžeme spolehnout. Zamilovanost je nestálá a hrozí jí nebezpečí ochladnutí. Láska přináší pocit jistoty, který časem roste a prohlubuje se. „Strach nemá v lásce místo, protože dokonalá láska strach vyhání“ (1 Jan 4,18).

Okouzlení je dobré a důležité jen na počátku, když láska vzniká.

Zamilovanost nosí růžové brýle mámení a vidí objekt svého obdivu jako rytíře v zářícím brnění (někdy

se toto brnění podezřele podobá třeba poslednímu modelu auta) nebo jako dokonalou dívku svých snů.

Lidé se většinou nežení a nevdivají s úmyslem, že se jednou rozvedou. Většinou chtějí žít šťastně v manželství. Aby se to mohlo podařit, pokouším se vám zde ukázat, co je a co není láska.

Svatba trvá asi hodinu, ale manželství má vydržet celý život. Celý život ho musíme utvářet. Manželé příliš často po svatbě bědují: „On se změnil“, „Ona už není taková, jak se jevila před svatbou.“ Zatím pravděpodobně jen zjistili, že sen a realita byly dva rozdílné pojmy nebo dva rozdílní lidé. Zjistili, že „nemají ustláno na různých“ a neprožívají jen „romantiku při měsíčku“. To vše vystřídal každodenní povinnosti — nádobí a třeba praní pln. Zatímco sny bývají úžasné, romantické, skutečnost je velmi praktická. Život a láska jsou velmi praktické.

Okouzlení většinou zmizí, jakmile nastanou problémy. Přejde třeba nemoc, finanční problémy, nebo jen nuda všednosti, a okouzlení se pomalu vytrácí, mění se v hořkost. Rada takto zklamaných nechce přijmout realitu života — oddává se snění a vyhledává nové vzrušení zamilovanosti. Pravé lásce se daří stejně dobře v malém podkrovním pokojku, kde dovede vyjít třeba s málem, jako v nádherné vile a v blahobytu. I když nastanou těžkosti, láska vytrvá, neztrácí vělost a sílu. Láska je zásada, která dává dostatek prostoru pro cit a náklonnost. Samotné city bez zásad jsou pouhým podvodem. To je příčina, proč mnohá „manželství snů“ končí jako „zlý sen“.

Láska není sobecká — je pravým opakem sobectví. Láska dává a dělí se. Láska je jako kruhy na hladině, které vytvořil hrozený kámen. Šíří se, ovlivňuje druhé, aniž se mění její podstata. Proto také nejlepším argumentem ve prospěch manželství jsou šťastné manželské páry.

Žijeme v úspěchané době a v uspěchaném světě. Mnozí se domnívají, že láska je „instantní“ podobně jako je instantní káva. Nemylte se, nestačí vyfukat na klávesnici „komputeru“ lásky příslušné údaje, abyste získali dokonalého partnera.

Kdo trochu rozumí elektronickým počítačům, ví, že do počítače je třeba nejdříve vložit určitý program, chceme-li získat správnou odpověď. Podobně je tomu i s láskou. Zkusme chvíli přemýšlet. Vraťme se k oněm pěti bodům, které jsme uvedli na počátku tohoto článku. Ověřte si, jak na tom jste — ale nešidte. Projevujete ve vztahu lásky opravdový zájem o partnera a jeho prospěch? Je to oboustranné?

K. B.

CÍRKEV VYMŘE?

Takřka všechny křesťanské církve mají tendenci spojit se, aby čelily sekularizaci — nezájmu o křesťanství a náboženství vůbec. Skutečně, v tradičně křesťanských zemích rapidně ubývá lidí uvědoměle věřících. Tak třeba v západním Německu od roku 1970 do roku 1980 vystoupilo ze dvou největších církví, katolické a evangelické, více než dva milióny členů. Jak ukazuje statistika, před třinácti lety se hlásilo k těmto církvím 94 % občanů, v r. 1983 už necelých 66 %.

Zdá se, že statistika je slepá na jedno oko. Zaznamenává to, co se nechá podchytit písemně. Zachycuje, kolik lidí zemřelo nebo vystoupilo z církve, ale nepodchytí náboženský život lidí. Víra se nedá změřit ani zvážit. Co se odehrává v hloubce lidského srdce, dá se těžko vyjádřit čísly.

Nedělejme si iluze ani o zbylých 66 % zapsaných lidí v církevních matrikách. To většinou nejsou angažovaní křesťané. Zlé jazyky o nich říkají, že to jsou „statistické mrtvoly“, tedy lidé, kteří podle křestního listu sice patří k církvi, ale svým přesvědčením a svým způsobem života žijí jako nevěřící. Kdyby těch 66 % celkového množství obyvatelstva mělo každý týden navštívit bohoslužby, tak by dosavadní katedrály nestačily a musely by se stavět nové. To by bylo v církvi takové oživení, jaké zde za dva tisíce let, co křesťanská církev trvá, ještě nebylo.

Realita je však jiná a nemusí se ani dokazovat čísly: v kostelích je lidí stále méně. K počtu vystupujících členů se druží další skutečnost: křtí se stále méně dětí. Zatímco v roce 1970 v NSR bylo pokřtěno 84,3 % všech

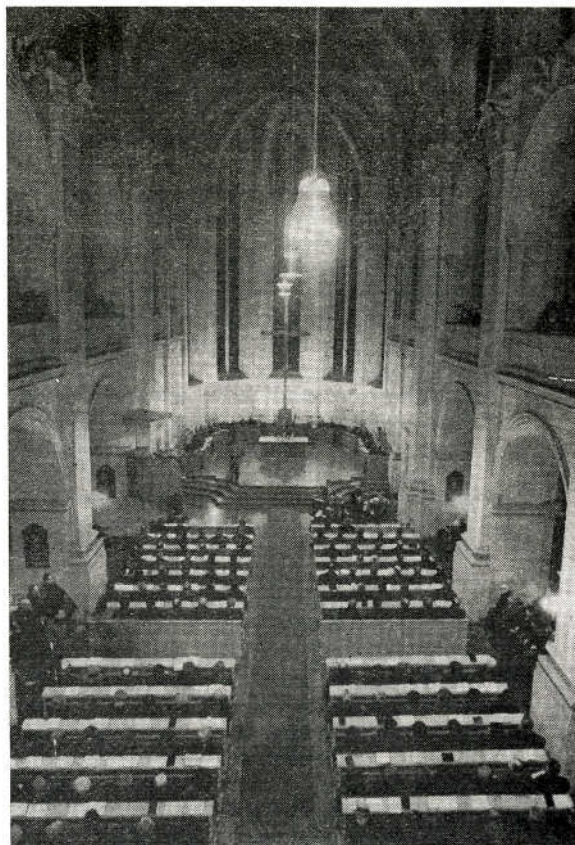
narozených, v roce 1980 už to bylo jen 77,3 %. Teoreticky by se tedy dal vypočítat den, kdy rodiče nepřinesou do kostela ke křtu žádné dítě a kdy v tomto „zesvětštlém“ světě bude mít křesťanství místo jen v muzeu. Budoucí generace bude hovořit o křesťanech jako o lidech, kteří bez nadějně věřili v nějakého neviditelného Boha.

Nemožné? Fantazie? Takhle jednoduše se evangelium pochovat nedá. Dějiny nám dokazují, že se už mnozí pokusili vyhubit věřící. Někteří to dělali zastrašováním, mučením a brutalitou, jiní osvěcenstvím nebo lákavými nabídkami — ale žádná metoda neměla stoprocentní výsledky. Spíše naopak: krev mučedníků byla semenem církve — a nejenom ve starém Římě. Tato zásada platí dodnes.

Na opravdové křesťanství nestačí lidské prostředky. Pro křesťanství platí jiné zákony. „Moje království není z tohoto světa“, řekl Pán Ježíš (Jan 18,36), a „brány pekelné ji nepřemohou“ (Mat 16,18).

Kdo tedy je křesťanem? Co je to církev? Kdyby církev byla jen součet jmen, zapsaných v církevní matrice, pak by už dávno vymřela, už by zde žádná nebyla. Konečně není všechno křesťanské, co se křesťanským nazývá. Mohli bychom zde uvést slova velkého apoštola Pavla a převést je analogicky na křesťanství: „Pravý křesťan není ten, kdo je jím navenek ... ale pravý křesťan je ten, kdo je jím uvnitř“ (podle Řím 2,28.29).

Může se stát, že jednoho dne Kristova církev přestane mít dosavadní organizační formy, že ztratí i církevní budovy a že přestanou i matriky. Ale budou lidé, kteří budou chtít pa-

ČTK

třit Kristu celým srdcem. Vymře církev? O to nemusíme mít obavy. Kdo se drží pevně Pána, který je zakladatelem a hlavou církve, kdo se drží Spasitele — Ježíše Krista, ten se nemusí bát budoucnosti. Kristova církev nevymře, protože ani Kristus neumírá. On žije navěky. Všichni, kdo se ke Kristu hlásí, přijímají ho za svého Spasitele a mají jistotu spasení, budou žít s ním — trvale, navěky.

K. ŠPINAR

JEN PRO HŘÍŠNÍKY

V naší zemi se to nestalo. Dva známí čekali na vlak. Jeden z nich povídá: „Dnes večer mám mít přednášku v okresním městě, ale ještě jsem nenašel čas, abych se připravil. Snad najdu v kupé nějaký volný koutek.“

„Víš co, já se ti o klid postarám. Pojď za mnou,“ říká mu druhý.

V posledním vagóně našli konečně prázdné kupé. „Sedni si tady, vsadím se, oč chceš, že si k tobě nikdo nepřisedne.“ Vynal z aktovky připravený složený papír, vypadalo to jako plakát, a přilepil na dveře kupé.

Skutečně, na zastávce přistoupili lidé, automaticky sáhli po kliš-

ce a chtěli vstoupit do kupé, přčetli si nápis a couvli. Šli si hledat místo jinde. To se stalo během jízdy několikrát.

Co myslíte, že bylo napsáno na tom papíru? Stálo tam velkými písmeny „Jen pro hříšníky“. Do kupé se nikomu nechtělo. Každý se považoval za slušného člověka.

A takový přece nepatří do oddělení „Jen pro hříšníky“.

Pán Ježíš znal lidské srdce, proto řekl: „Nepřišel jsem volat ku pokání spravedlivé, ale hříšníky.“

No, a kdyby se to stalo nám a právě my jsme přišli k podobně označenému kupé — jak bychom reagovali? Řekli bychom si: „Sem nepatřím. Honem někam jinam,“ nebo by nám napadlo: „Ano, patřím právě sem?“

Víte, proč je odpověď na tuto otázku tak důležitá? Protože do nebe nepřijdou žádní hodní, dobří ani zbožní lidé. Jak to, proč ne? Protože žádní dobří, hodní a zbožní lidé vlastně nejsou. Jen Bůh sám je dobrý. Na naší planetě žijí jenom hříšníci. Ale také vykoupení hříšníci, kteří se stali Božími dětmi. Ke kterým z těchto dvou skupin patříme? K. Šp.

PILÁTOVY OTÁZKY

„Pilát jim řekl: Co tedy mám učinit s Ježíšem zvaným Mesiáš?“ (Mat 27,22).

Uvedený text evangelia nás přivádí do soudní síně. Je zde soudce — Pilát, židovští starší jako žalobci a obžalovaný — Ježíš.

Toho dne kladl Pilát mnoho otázek. Měl vyšetřovat a soudit neobvyklý proces. Měl rozhodnout, co s Ježíšem.

Tiberius Pontius Pilatus — tak zní jeho plné jméno — byl římským prokurátorem v Judeji v letech 26–36 po Kr. Ze všech zpráv, které se nám o něm dochovaly, lze soudit, že to byl násilnický a umíněný muž. Nesnášel odpor. V dopise, který napsal židovský král Herodes Agrippa I. římskému císaři Caligulovi, hodnotil prokurátora takto: „Pilát byl neoblomný a bezohledně tvrdý. V jeho době panovalo v Judsku úplatkářství, násilí, loupež, útlak, ponižování, neustálé popravy bez rozsudku a další nesnesitelné ukrutnosti.“

Sídlem římského prokurátora bylo přímořské město Cesarea, odkud spravoval celou provincii. Do Jeruzaléma jezdil jen občas, zvláště o židovských svátcích, kdy shluk poutníků mohl snadno svádět k nepokojům politického rázu. Pokud dlel v Jeruzalémě, bydlel v místodržitelském paláci (Jan 18,28).

Také nyní se Pilát nacházel v Jeruzalémě. Bylo to v prvních dubnových dnech r. 31 po Kr. Blížily se židovské svátky velikonoce. Během nich se v Jeruzalémě sešlo vždy mnoho židů z různých zemí.

Onoho časného jitra byl Pilát probuzen svými služebníky. Řekli mu, že přišla deputace židovských vůdců, kteří ho naléhavě žádají o řešení nějakého sporu. Pak před něj přivedli vězně. Pilát na něj pohlédl velmi nepřívětivě. Byl rozhodnut celý proces co nejrychleji ukončit.

Pilát už soudil všelijaké lidi. Nikdy však neviděl člověka, aby měl tak vlídnou, ušlechtilou tvář. Nebylo na ní žádné známky viny, ani stopy strachu, vyzývavosti nebo vzdoru. Obžalovaný zapůsobil na Piláta příznivým dojmem. Potom se Pilát obrátil na žalobce, kterými byli nejvyšší představitelé židovské rady, s otázkou: „Jakou žalobu máte proti tomuto člověku?“ (Jan 18,29). To byla první Pilátova otázka. Po ní následovaly další.

Neznámý člověk, pro Piláta snad do té chvíle i bezejmenný, se mu stane problémem. A nejen jeho problémem. Ježíš bude znepokojovat milióny lidí a postaví se před každého člověka tak, jako se postavil onoho jitra před Piláta — jako obžalovaný před soudce. Pilát měl soudit a vynést roz-

sudek. Mohl odsoudit a mohl osvobodit (Jan 19,10). Především však měl soudit, tj. rozsuzovat, hodnotit, vážit. Soudit, vynášet rozsudky je velkou předností, ale také i velkou odpovědností. Pilát na svou odpovědnost doposud myslel málo. Mnoho lidí poslal na smrt, aniž důkladně zvážil, zda si to zaslouží. Ale nyní má před sebou vězně, který ho připravil o jeho obvyklou sebejistotu. Je to zvláštní vězeň a Pilát cítí, že se ho nebude moci tak jednoduše zbavit. V průběhu jednání Pilát dokonce poznává, že si vlastně vyměnili role. Člověk, kterého má před sebou, dovede rozsuzovat nejen vnější věci, ale i to, co je uvnitř, v srdci.

První Pilátova otázka se tedy týká totožnosti obžalovaného a jeho viny. „Kdo to je a proč jste ho ke mně přivedli?“ Žalobci museli vězně představit: Jmenuje se Ježíš.

Ježíš? To jméno už Pilát někde slyšel. Slyšel něco o jeho činech, o zázracích a učení. Jeho manželka, Claudia Procula, mu o něm vyprávěla. To je tedy on, kdo prý uzdravoval nemocné a dokonce křísil i mrtvé. Pověsti o něm — sice kusé, mnohdy i protichůdné a všelijak zkreslené — docházely k němu z různých stran. To je tedy ten muž. Nyní ho má před sebou a má ho soudit. Má se rozhodnout pro něj, nebo proti němu, v jeho prospěch, nebo v jeho neprospěch.

Ale nejen Pilát musí takto rozhodovat. Ježíš se staví i před nás a očekává naše vyjádření. Stvořitel světa a soudce celé země se staví i před nás a očekává, jaký k němu zaujme postoj. Pro, nebo proti. Pilátova otázka: „Co mám učinit s Ježíšem?“ je tedy otázkou každého z nás. Nelze se jí vyhnout, nelze před ní utéci. Musíš ji zodpovědět — kladně, nebo záporně.

Také i dnes někteří lidé — obrazně řečeno — na Ježíše žalují. Chodí, abychom Ježíše zahrli a odsoudili jej. A také ani dnes nemají proti němu nic, z čeho by ho mohli obvinít, ale žádají nás, abychom jej odsoudili. Žalobci nemají důkaz o Ježíšově vině. Cítí vůči němu jen velkou nenávisť.

Co tedy učiníme s Ježíšem? Jak se rozhodneme? Budeme pro, nebo proti němu?

Pilát se chtěl rozhodnutí vyhnout. Židům řekl: „Vezměte jej sami a sudek ho podle svého zákona“ (Jan 18,31). I ty snad čekáš jaký úsudek o Ježíšovi podají jiní. Ale jiní lidé nemohou rozhodovat za tebe. Když ses o Ježíši dověděl z vyprávění jiných lidí nebo z literatury, musíš k němu zaujmout nějaké stanovisko. Budeš se muset rozhodnout. Vyslechni jej i jeho žalobce. Dříve než se rozhodneš,

studuj jeho život a jeho učení.

Pilát při výslechu poznal, že Ježíš není vinen, ale poznal i to, že Ježíš není obyčejný člověk. Poznal, že Ježíš je král. Ne však takový král, který by ohrožoval moc římského císaře. Jeho království není z tohoto světa. Je králem lásky, knížetem pokoje. To poznal i Pilát a chtěl ho osvobodit.

Ježíš se před Pilátem neobhajoval. Ani dnes se neobhajuje. Na žaloby vůbec neodpovídá. V minulosti jej mnozí vyzývali, provokovali. I dnes jsou takoví lidé. Ježíš však mlčí. Proč? Jeho posláním není hříšníky zahubit, ale osvobodit, spasit, vykoupit. Proto si všechno nechá líbit.

Výslech u Piláta se mění částečně v biblickou hodinu. Pán Ježíš se nezapřel ani ve chvílích nejtěžších zkoušek. Nikdy nemyslí předně na sebe, ale na jiné. Pilát se domníval, že bojuje o záchranu Ježíšova života, a zatím tomu bylo obráceně. Ježíš bojoval o jeho záchranu pro věčný život. Ano, Piláte, jsem král, ale nepřišel jsem soudit svět. Přišel jsem, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas (Jan 18,37).

Jak krásně mluví tento muž. Pilát zaslechne slovo „pravda“. Z vlastní zkušenosti zná jen lež, prolhanost, podvody a intriky. Všude se s tím setkává — na císařském dvoře, i zde u židů, kteří se tolik chlubili svým náboženstvím. Tento muž nyní hovoří o pravdě? „Co je pravda?“ — zvolal Pilát (Jan 18,38). Nelze říci, že by to byla jen otázka. Je to i skeptické konstatování. Říman, který vyslechl tolik hádek filozofů a slyšel tolik metafyzických nesrovnalostí a malicherných sofistických sporů, se domnívá, že pravda neexistuje. Avšak místo toho, aby se zeptal Ježíše na podstatu pravdy, odchází od něj pryč. Nechce věřit, že by mu mohl o pravdě říci něco člověk, který stojí před ním obžalovaný ze zločinů, jichž se nikdy nedopustil. Pilát na svou skeptickou otázku odpověď neočekává. Odvrací se od Ježíše k žalobcům.

Pilát měl možnost jednou v životě podívat se pravdě do očí. Nevyužil toho, protože jeho zrak zaslepila pýcha. A to byla druhá nejdůležitější Pilátova otázka: Co je pravda? Chceme-li však na ni obdržet odpověď, pak nesmíme od Ježíše odejít. Nesmíme přejít k jeho žalobcům. Pilát tam sice obhajoval nevinu Pána Ježíše (Jan 18,38), ale nedověděl se, co je pravda. Kdyby bylo Pilátovi skutečně na pravdě záleželo, byl by se chopil příležitosti a očekával od Ježíše odpověď na svou otázku. Ale Pilát se o pravdu nezajímal, byla mu lhostejná. Kdyby měl o pravdu upřímný zájem, Ježíš

by mu dal odpověď. Kdysi řekl Židům: „Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými“ (Jan 8,31.32).

Pravda nás osvobozuje od hříchu egoismu, od pýchy a ctižádosti. Proto je pravda nepřijemná pro ty, kteří se s těmito vlastnostmi nechtějí rozloučit. Pravda je světlo, které neosvěcuje jen ty druhé, ale i nás samé. Svítí i do našeho srdce a odhaluje v něm všechno křivé. Proto lidé milují tmu více nežli světlo. Nepřijali a nemilovali pravdu. Ani Pilát ji nemiloval. A to byl důvod, proč pravdu nepoznali, i jemu se více líbil hřích.

Ježíš Kristus nepotřebuje, abychom jej obhajovali. Že je čistý, svatý a nevinný, vědí velmi dobře i jeho žalobci a nepřátelé. Kdyby Pilát pravdu miloval, mohl slyšet jako Tomáš: „Já jsem ta cesta, pravda i život“ (Jan 14,6). Pravda, to není nějaká teorie, nauka, učení. Pravdou je Ježíš sám. Protože Pilát špatně řešil otázku pravdy — přesněji — neřešil ji vůbec, musel si položit otázku: „Co mám učinit s Ježíšem?“ Ježíš je pro něj nevyřešený problém. Domníval se, že daný problém vyřeší za něj jiní. Nechal je, aby volili mezi zločincem, lupičem a vrahem, Barabášem, kterého měl ve vězení, a spravedlivým Ježíšem. Proto se postavil před Židy s otázkou: „Kterého chcete, abych vám propustil? Ježíše, či Barabáše?“

Soudce Pilát neměl právo na takovou otázku. Soudit a rozhodovat měl on, a ne rozvášněný dav. V nejdůležitějších otázkách života nesmí za nás rozhodovat nikdo druhý. Ani matka, ani otec a tím méně dav. Pokud se jedná o náš vztah ke Kristu, nemůžeme se řídit veřejným míněním. Vždyť se jedná o náš věčný život, o naše spasení.

I ty se musíš rozhodnout, a to zcela sám. Volba není ani tak těžká. Rozhodnout se mezi Kristem a Barabášem znamená víc než jen vydat někomu nestranné svědectví. Znamená to rozhodnout se pro následování Krista, nebo proti. Setkáme-li se s Ježíšem, pak se neptejme lidí, co máme udělat. Když se apoštol Pavel setkal s Ježíšem, neradil se s lidmi, ale obrátil se o radu k Ježíši: „Pane, co chceš, abych činil?“

Židé žádali, aby Pilát odsoudil spravedlivého Ježíše a zbabělý Pilát se poddal. Chtěl si zachránit postavení. A jak skončil? Když později nechal pobít Samaritány, putující na horu Garizim, byl předvolán do Říma. Ale dříve než se tam dostavil, císař Tiberius zemřel a jeho nástupce, Caligula, poslal Piláta do vyhnanství. Tam prý Pilát spáchal sebevraždu.

Ptá-li se někdo „Jak se mám rozhodnout, co mám učinit s Ježíšem?“ pak mu odpovídáme slovem Písma: „Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen“ (Skut 16,31).

J. KRUPA

První misijní služba

Maminka a tatínek dobře věděli, jak se David těšil tehdy do shromáždění. Jeden bratr, který pracoval jako misionář v Brazílii, dopoledne kázal a odpoledne promítal nějaké diapozitivy a vyprávěl o své práci.

David byl naprosto přesvědčen, že až vyroste, stane se misionářem. Byl to hodný chlapec, ve škole se dobře učil, poslouchal rodiče. S každým hovořil o tom, že se Pán Ježíš opět vrátí na naši zem. Přál si, aby na tento den byli všichni lidé připraveni.

Po návratu ze shromáždění si David přál více než kdy jindy co nejdříve pracovat jako misionář. Maminka mu řekla, že by věděla o jedné misijní službě a že tam v pondělí zavolá, zda by se tam David mohl přijít podívat.

V pondělí po návratu ze školy vběhl David do kuchyně. Byl velmi zvědavý, zda maminka našla nějaké místo, kde by mohl začít svou misijní činnost. „Samozejmě,“ odpověděla mu maminka. Zdravotní sestra z ústavu pro tělesně postižené mamince potvrdila, že nic nemůže jejich starší pacienty tak potěšit, jako pohled na děti. Ujistila ji, že budou velmi vítáni.

Maminka udělala, co jí sestřička navrhla a vyprávěla Davidovi o některých pacientech. Mnozí se pohybovali jen na vozíčkách, nebo měli deformované ruce či nohy, jiní zase třeba nemohli mluvit; ale všichni se cítili velmi osamoceni a potřebovali někoho, kdo by je měl opravdu rád.

Při první návštěvě se maminka s Davidem jen procházeli po chodbách

a hovořili se sestřičkou, usmívali se na pacienty, kolem kterých šli. Sestřička je upozornila na některé staré lidi, kteří byli zvláště opuštění a smutní a potřebovali, aby je někdo chodil navštěvovat. David si z nich vybral dvě babičky a jednoho dědečka.

Následující sobotu po shromáždění šla maminka s Davidem zahájit jeho misijní službu. Tentokrát je sestřička představila a seznámila s jejich „třemi staroušky“.

David měl rád staré lidi a nevadilo mu, když ho pohládili, vzali za ruku nebo si ho přitáhli k sobě blíž. Zdáli se mu sice hubení a vrásčité, ale přesto hezcí.

Za nějaký čas se začal se svými pacienty při návštěvě krátce mluvit.

David po celý týden přemýšlel, co by mohl pro své pacienty udělat. Všiml si, že si schovávají obrázky, které pro ně nakreslil, a tak jim z nich udělal na stěně nad postelí výstavku.

Jednou mu sestřička prozradila, že jedna jeho babička bude mít brzy narozeniny — devadesát let! Následující týden natrhal David fialky a maminka mu z nich pomohla udělat pěknou kytičku.

Babička byla velmi dojatá. Děkovala mu a říkala, že již léta jí nikdo nepřinesl tak krásnou kytičku.

Tehdy se jí David zeptal, zda má ráda Pána Ježíše.

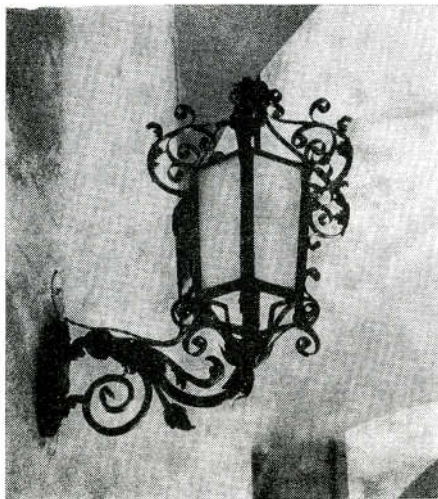
„No, pokud je takový jako ty, pak ho mám opravdu ráda.“

A tak se David stal skutečným misionářem!

Z. V.

VYPRÁVĚJ MI...

V. GAJDOŠIKOVÁ

*Vyprávěj mi o nové zemi,
kde už budou mluvit i němí,
nad krásou se slepým hlava zatočí.
Nemocní už budou zdraví,
nikdo se tam neunaví,
kulhavý jak jelen poskočí...
Vyprávěj mi, co bible píše,
vždyť i já chci být u Ježíše,
až On naši hříšnou zemi obnoví;
kvítka už tam neuvadne,
ani slza neupadne;
jak rád bych byl brzy hotový!
Vyprávěj mi, budu ti věčný,
vždyť ten příběh, až neskutečný,
dává sílu proti hříchu, zlobám všem.
Srdce radostí se svírá,
zavládne v něm důvěra a víra,
že též budu v domově nebeském...*

„Wilma! Wilma! Wilma!“ provolával tisíci dav.

Lidé vyhazovali do vzduchu klobouky, programy — dokonce i deštníky. Muži se vzájemně poplácávali po zádech, ženy se objímaly.

Wilma Rudolphová, černá Američanka, právě získala třetí zlatou medaili na olympijských hrách v Římě. Zvítězila v běhu na 100 a 200 metrů — nyní proti veškerému očekávání také ve štafetě na 400 metrů.

Štafeta — to znamená převzít kolík a běžet. První závodnice předala štafetový kolík druhé, druhá třetí. Třetí závodnice měla jen malý náskok před ostatními, ale štafetový kolík jí vypařl z ruky dříve, než ho předala Wilmě. Německá závodnice se ujala vedení. Wilma rychle přemýšlela, pak se vrátila pro štafetový kolík, zvedla ho a využila svých dlouhých nohou, aby se pokusila dohnat ztracený čas.

Německá běžkyně měla náskok.

Wilma ji začala dohánět.

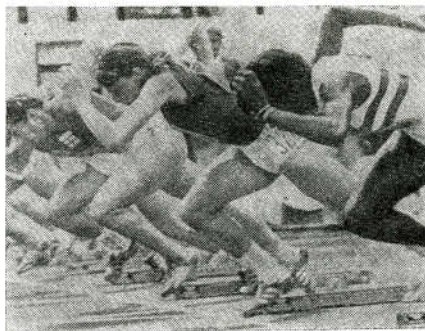
Běžela, běžela, běžela.

Chvilí běžely s německou závodnicí vedle sebe.

Pak jedna začala druhou předbíhat. Byla to Wilma. Tisíce hlasů ji povzbuzovalo.

Když se Wilma vrátila do rodného města Clarkswille, uspořádali její spoluobčané zvláštní den — „Den uvítání Wilmy“. Zavřeli obchody, úřady i továrny. Mladí, staří, muži, ženy, černí i bílí — všichni stáli podél silnice a vítali ji.

Ovšem Wilma nebyla vždy tak slavná. Narodila se jako sedmnácté dítě v černošské rodině. Při narození byla velmi drobounká. Lékaři pochybovali, zda vůbec zůstane naživu. A navíc dostala spálu a zápal plic. Proležela celé týdny. Když se zotavila, ochrnula jí levá noha. Lékaři říkali, že už nikdy nebude chodit.

TROJITÁ ZLATÁ

★

Ale její maminka byla věřící a velmi rozhodná žena. Odvezla Wilmu do nemocnice vzdálené asi 40 kilometrů.

„Ano, vaše Wilma by snad mohla chodit, ovšem to byste ji sem musela vodit každý den na cvičení.“

„Ale to není možné,“ odpověděla matka, „bydlíme 40 kilometrů odtud. Naučte mě, jak s ní mám cvičit.“

Lékař naučil maminku, jak mají s nohou cvičit a jak ji masírovat.

Z. VENDOLSKÁ

Pravidelně jedenkrát za týden jezdila Wilma na čtyřicetkilometrový výlet. Matka ji pokaždé do nemocnice doprovázela. Za rok se neprojevilo žádné zlepšení.

Teprve po několika letech se mohla Wilma poprvé postavit na levou nohu — a udělat pár krůčků.

Lékař jí nechal zhotovit zvláštní obuv a podpěru pro celou nohu. Starší bratři jí koupili míč. Přestože tahala za sebou levou nohu, naučila se hrát nohejbal. Noha jí stále sílila. Po nějakém čase mohla chodit v běžné obuvi.

Na základní škole začala závodně běhat. Později začala závody vyhrávat. Vyhrávala i při závodech na střední škole. Nevynechala ani jediný běžecký závod. Nikdo neměl tak dlouhé a vytrénované nohy jako Wilma Rudolphová. Nikdo neuměl běhat rychleji.

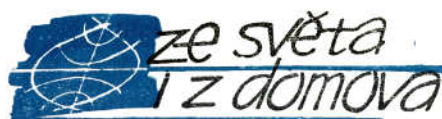
A tak se dostala roku 1960 až na olympijské hry v Římě. A tam se stala první ženou v historii olympijských her, která vyhrála tři zlaté medaile.

Když máš pokušení říkat: „To nedokážu,“ vzpomeň si na Wilmu, škrtni „ne“ a řekni: „To dokážu!“ Když máš pokušení si zale-nošit, vzpomeň si na Wilmu, vzhop se a jdi pracovat. Když máš pokušení si myslet, že nejsi schopen překonat překážky, které se ti staví do cesty, vzpomeň si na Wilmu, zatni zuby, jdi dál a určitě zvítězíš.

Nikdy nevyvěšuj bílou vlajku kapitulace, když máš v životě mnoho problémů.

Nemůžeš prohrát, Bůh chce, abys zvítězil — jak v tomto tak i ve věčném životě.

Žádná ze zlatých ulic nového Jeruzaléma se nebude jmenovat „ulice lenochů“. Žádný lenoch neprojde „perlovou bránou“. V Boží síle můžeš být více než vítěz, protože Bůh tě miluje (Řím 8,37).

Zasedání výboru EUD

V době od 9. do 14. listopadu 1984 se konalo v Glandu u Ženevy pravidelné výroční zasedání výboru Evro-afrického oddělení Generální konference církve adventistů s. d.

Výborového zasedání se zúčastnili představitelé naší církve ze všech

států náležejících do jmenované oblasti, to znamená i ze všech socialistických zemí včetně Angoly a Mosambiku. Přítomní byli všichni vedoucí představitelé a tajemníci Evro-afrického oddělení GK, vedoucí našich teologických fakult v Collonges a v Darmstadtu, ředitelé našich církevních nakladatelství v Hamburku a v Paříži a také ředitelé našich nemocnic v Berlíně a v Glandu, MUDr. R. K. Noltze a MUDr. C. P. Jaggi.

Delegaci Generální konference církve z Washingtonu vedl její místopředseda F. W. Wernick. Naši církev

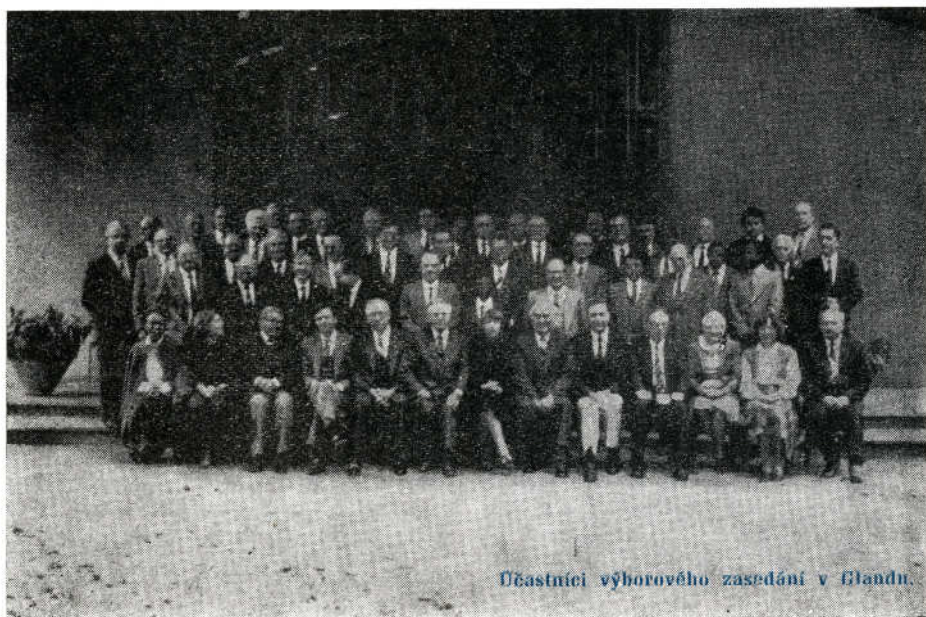
v Československu na tomto zasedání zastupoval předseda ústřední rady O. Sládek a předseda slovenského sdružení M. Hroboň. O. S.

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE O NÁBOŽENSKÉ SVOBODĚ

Od 3. do 6. září 1984 se konal v Římě za účasti 400 delegátů ze 42 zemí druhý mezinárodní kongres o náboženské svobodě. Organizátor — Mezinárodní sdružení pro náboženskou svobodu (International Religious Liberty Association) na jehož činnosti se aktivně podílí také řada členů církve adventistů s. d. — vytyčil téma a vůdčí myšlenku kongresu: „Svoboda náboženství a přesvědčení — základ míru.“

Konferenci dopisem pozdravil italský ministerský předseda Bettino Craxi. Za řečnickým pultem se vystřídali představitelé protestantských církví, římskokatolické církve, židů, mohamedánů, buddhistů a ateistů — představitelé církví, zástupci vlád, představitel OSN i zástupci různých organizací a skupin, které sledují a propagují náboženskou svobodu.

Mnozí řečníci přiznali, že myšlenka náboženské svobody je poměrně mladým pojmem a jevem v dějinách. Nedostatek tolerance, nesnášenlivost patřily k charakteristickým rysům všech náboženství a civilizací. Židé, křesťané, vyznavači islámu, buddhistu, hinduismu, podobně jako vyznavači dalších náboženství musejí přiznat nedostatek náboženské tolerance.

Účastníci výborového zasedání v Glandu.

Za řečnickým pultem konference prof. Abdus Salam, nositel Nobelovy ceny za fyziku, delegát Tuniska, který přednesl referát o náboženské svobodě v pojetí koránu a islámských fundamentalistů.

Účastníci konference se snažili zjistit skutečnou situaci, pokud jde o náboženskou svobodu v jednotlivých zemích světa, odhalit příčiny nedostatků a hledat možnosti, jak uchovat dosažené hodnoty a řešit stávající problémy.

Jednání konference ukončil ministerský předseda Jamajky E. Seaga. Na příkladu z dějin své země ukázal důležitost náboženské svobody a tolerance. Z jeho projevu vyjímáme:

„Závěrečný boj proti otroctví (na Jamajce) vedli příslušníci nekonformních náboženských skupin, kteří museli bojovat také proti náboženské nesnášenlivosti. Osvobozující přesvědčení, které odvozovali ze svého pojetí Boha lásky, jim znemožňovalo omlouvat nespravedlnost a hrubý útlak...“

Moderní dějiny na mnoha příkladech dokládají, že náboženská tolerance a svobodný lidský duch jdou vždy ruku v ruce, vytvořily základ pro demokratické svobody, kterých si tolik vážíme.

Dějiny jsou v jistém smyslu dějinami pouti člověka do neznáma. Na této cestě dalo náboženství člověku rámec informací a ve spojení s lidskou myslí, která se snaží všechno prozkoumat, zformovalo tvůrčí paradox, který ukázal cestu k řešení společenských problémů. Toto spojení pomohlo lidstvu najít nezbytnou vyváženost mezi zábranami a svobodou, a to zvláště v době, kdy nové poznatky vědeckého pokroku ohrožují samu existenci lidstva.

V tomto smyslu jsou náboženská svoboda a svoboda člověka neoddelitelné. Dávají nám naději na řešení etických i materiálních problémů, před kterými lidstvo stojí na prahu 21. století.“

ARCHEOLOGOVÉ Z ANDREWSOVY UNIVERZITY OBJEVILI STARODÁVNOU PEČETĚ

Obnovené archeologické vykopávky v Tell el-Umeri v Jordánsku, které

organizuje adventistická Andrewsova univerzita, nedávno přinesly první důležitý objev. Lloyd Willes, student z Indie, objevil otisk pečeti Baalise, amonitského krále, doposud známého jen z bible (Jer 40,14).

Lawrence T. Geraty, profesor archeologie a historie dávnověku na Andrewsově univerzitě tvrdí, že se jedná o první mimobiblickou zmínku o jmenovaném králi, který vládl v oblasti dnešního Jordánska okolo roku 600 před Kristem.

Kromě hrnčářských výrobků, kamenných nástrojů a otisku pečeti archeologové objevili mnoho dalších drobných předmětů včetně válcovité pečeti, přezky podobné zavíracímu špendlíku, úlomky popsané keramiky, figurky lidí i zvířat a drobné šperky.

Otisk pečeti krále Baalise

Podle profesora Geratyho tyto drobné objevy slibují, že další práce v Tell el-Umeri přinesou bohatou zeň důležitých poznatků o životě obyvatel Palestiny a přilehlých krajů v biblických dobách.

KONGRES BAPTISTŮ

V Hamburku se konal ve dnech 1. až 5. srpna 1984 kongres Evropské baptistické federace (EBF). Mimo jiné se kongres zaměřil na společenské problémy. Prezident EBF, dr. David Lagergren, řekl na tiskové konferenci, že v současné době zajímají evropské baptisty tři hlavní otázky: otázka zajištění míru, otázka ochrany životního prostředí a otázka růstu baptistických sborů. Na závěr kongresu byla vydána rezoluce proti horečnému zbrojení a za odzbrojení, pro zachování lidských práv a proti používání mučení.

Světový svaz baptistů je federace skládající se ze 131 členských svazů, které jsou autonomní právě tak jako jednotlivé sbory. Těchto 131 členských svazů čítá 34 miliónů členů.

V Evropě žije 1,1 miliónu baptistů, z toho polovina v Sovětském svazu. V NSR je 70 000 členů ve 400 sborech. V ČSSR je 4000 členů ve 28 sborech.

PŘEPADENÍ KNĚŽSKÉHO SEMINÁŘE

Vojáci ugandské armády přepadli počátkem letošního roku kněžský seminář anglikánské církve nedaleko hlavního města tohoto afrického státu Kampaly. Zabili nejméně 20 lidí. Mezi mrtvými je i ředitel semináře, Gotfrey Charles Bazira. Před zraky studentů ho mučili. Napřed mu vypíchli oko, pak střílili do nohy. Jeho mrtvolu našli po třech dnech hozenou do příkopu. Podobný údel postihl i některé studenty semináře. Vojáci vyrabovali školní budovu a část budovy zapálili. Mohamedánská mešita, která stála nedaleko, byla zpustošena také. Vojáci do ní nahnali vepře, pozabíjeli je a maso rozházeli po mešitě.

Vláda Ugandy incident vyšetřovala a prohlásila, že hrůzný zločin spáchali bandité převlečení do vojenských uniforem. Pokud se do této kriminální akce zapojili vojáci pravidelné armády, budou rovněž potrestáni. Smutečních obřadů na pohřbu se zúčastnil viceprezident Ugandy, několik ministrů a představitelé ostatních církví a náboženských společností.

ZRUŠENÍ KŘESŤANSKÝCH SVÁTKŮ V EGYPTĚ

V rámci prohlubování islámské víry v Egyptě určila vláda státní svátky. Od Nového roku se už neuznávají křesťanské vánoční svátky. Místo toho přijala vláda dva islámské svátky. Je to mohamedánský Nový rok — podle počítání hidžry, tj. Mohamedovým odchodem z Mekky do Mediny r. 622 po Kr. Od tohoto roku se začíná mohamedánský letopočet. Druhý svátek jsou narozeniny proroka Mohameda. Vláda současně nařídila, aby zahraniční firmy a banky měly v sobotu a v neděli pracovní den.

STATISTICKÉ ÚDAJE

V červnu 1983 překročil počet pokřtěných členů církve adventistů sedmého dne 4 milióny. Podle statistiky měla církev k počátku roku 1983 přes 23 300 sborů. Adventisté jsou činní ve 190 zemích světa a zaměstnávají 93 333 kazatelů a dalších zaměstnanců. V zemích třetího světa, především v Jižní Americe a Africe, je roční přírůstek členstva 6 %. V některých státech Latinské Ameriky činí přírůstek až 10 % ročně. Pokřtění členové společně s mládeží a nepokřtěnými dětmi čítají na 10-12 miliónů adventistů.

„AMEN, PRAVÍM VÁM, NENÍ NIKOHO, KDO
OPUSTIL DŮM NEBO ŽENU NEBO BRATRY NEBO
RODIČE NEBO DĚTI PRO BOŽÍ KRÁLOVSTVÍ, ABY
V TOMTO ČASE NEDOSTAL MNOHOKRÁT VÍC
A V PŘICHÁZEJÍCÍM VĚKU ŽIVOT VĚČNÝ“

[LUK 18,29.30]

„ŘEKNĚTE, CO ZLÉHO SE VÁM PAK MŮŽE
STÁT, JESTLI SE PRO TO ROZHODNETE? BUDETE
VĚRNÝ, ČESTNÝ, SKROMNÝ, DOBROČINNÝ,
VDEČNÝ, BUDETE UPŘÍMNÝ A OPRAVDOVÝ

PŘÍTEL... JE PRAVDA, ŽE VÁS NEBUDOU
OBKLOPOVAT OTRÁVENÉ POŽITKY, NÁDHERA,
ROZKOŠ; ALE COŽ ZA TO NEBUDETE MÍT ŽÁDNÉ
JINÉ? VĚRTE MI, ŽE NA TOM VYDĚLÁTE UŽ
V TOMTO ŽIVOTĚ A ŽE NA KAŽDÉM KROKU PO
TÉ CESTĚ UVIDÍTE, JAK SPOLEHLIVÁ JE VÝHRA
A JAK NICOTNÉ JE TO, CO DÁVÁTE V SÁZKU,
AŽ NAKONEC POZNÁTE, ŽE JSTE VSADIL NA
VĚC JISTOU A NEKONEČNOU A ŽE JSTE ZA NI
NEDAL NIC.“

Blaise PASCAL — MYŠLENKY